Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5317 — ՇԱԲԱԹ — 15 ՃԷՍԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5317

درعلیه اده‌طه غلط اده‌سی ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی ادارهٔسنه‌در

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԵՐԳԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Դանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց միաբանութիւնը ժամանակէ մը ի վեր չատ տխուր երեւոյթ մը կը պարզէ. ութ մը միաբաններ, կ'երեւայ թէ անգործ եւ հանգիստ կեանքի մը ձանձրոյթէն մղուած, տեսակ մը հակառակութեան թատերավայրի կը վերածեն այդ վանքը. Քրիստոսի յիշատակներուն մերձաւորութիւնը, այդ նուիրական վայրերուն մէջ երբեմն տրուած հեղութեան, խոնարհութեան եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաքինութեանց քարոզներուն վերյուշումը կարծես ո՛ւ եւ է ազդեցութիւն չէ ըրած այդ միաբաններուն վրայ։ Կը կռուին, կը հայհոյեն ա՛նպէս, ինչպէս Թերեւս հասարակ ջրեպաններ վարանէին ընելու. քէն կը պահեն իրարու դէմ, խուլ, անհաշտ հակառակութիւններ կը մշակեն ամառոյ տարիներ, իրար կը բամբասեն, իրարու դէմ զրպարտութիւն կը յերիւրեն, եւ մարդկօրէն կարելի ամէն բան կ'ընեն իրար անուանարկելու համար։

Իրողութիւնը տխուր է անչուշտ. տխուր են մանաւանդ այն խորհրդածութիւնները՝ զոր այդ իրողութիւնը կը ներշնչէ մեզի։ Պատսպարուել, խնամուել, զարգանալ եւ ապրիլ հաստատութեան մը շնորհիւ, եւ նոյն ատեն ելլել ամէն կարելի բան ընել այդ միութենոյն հաստատութիւնը վարկէ ձգելու, ընդհանուրին արգահատանքին եւ արհամարհանքին առարկայ դարձնելու համար։ Նպատակնին ա՞ռ ըլլայ կամ ոչ, իրենց ընթացքը տարբեր արդիւնքի մը չի յանգիր, եւ ուրիշ ամէն բանէ աւելի վնասակար կը դառնայ այդ հաստատութեան, որուն նուիրականութիւնը այնչափ մեծ երեւցած է միշտ ամէն կարգի հաւատացեալներու աչքին։

Անցեալներս, երբ այդ հակառակութիւնները սուր հանգամանք մը ստացան՝ մինչեւ կռիւ. Վարչութեան կողմէ մասնաւոր խորհրդակցութեանց առարկայ դառնալու աստիճան [illegible] հագիւ բաղտաւորութիւն մը կը գտնուէր Ս. Յակոբեանց շրջափակին մէջ։ Այդ մարդիկը՝ որոնք հեռաւոր տեղերէ, հազարումէկ զրկանքներու եւ զոհողութիւններու ենթարկուելով երուսաղէմ գացած էին իրենց հոգւոյն սփոփանքը փնտռելու, կրելի, թշնամութենէ, հայհոյանքէ տարբեր բան մը չգտան, եւ ան ալ նոյն իսկ անոնց կողմէ՝ որոնք կերպով մը իրենց հոգեկան պէտքերը գոհացնելու բնոյթը պէտք էին ունենան։ Շատեր այդ ուխտաւորներն, գայթակղած մեկնեցան դէպ ի յրենց ծննդավայրը, եւ աւելորդ է ըսել թէ լուռ չմնացին անցած դարձածին նկատմամբ։

Արդ, եթէ վանքը միւս օր ժողովուրդը յայտնի ցրացում մը ցոյց տայ երուսաղէմի վանքին նկատմամբ, եթէ վանքը միւս օր ուխտաւորներու թիւը նուազի, եւ այդ պատճառաւ Ս. Յակոբեանց հաստատութիւնը կրկին իյնայ այն նիւթական անկումներուն մէջ, որոնք երբեմն այնչափ նշանաւոր դարձուցին իր անունը, ո՞վ պիտի ըլլայ մեղադրելին։ Վանքը թէ ժողովուրդը։ Ապահովաբար առաջինը։ Մարդ որչափ ալ զօրաւոր հաւատք մը ունենայ, որչափ ալ յարգէ նուիրական վայրերը, վերջապէս չի կրնար մղձաններով տեղ կարել, անագին ծախքերու ենթարկուիլ եւ դարպաս տալ... մի՛ միայն թշնամութեան եւ ատելութեան աղտոտ տեսարաններու ականատես ըլլալու համար։ Հոն ուր մարդ իր հոգւոյն սփոփանքը փնտռելու կ'երթայ, անչուշտ չի փափաքիր տեսնել այն տեսակ բաներ որոնք իր հոգւոյն կը խռովեն։

* *

Այն հաստատութեանց համար որոնք իրենց բարոյական ազդեցութեան շնորհիւ հանրային ուշադրութեան առարկայ կը դառնան, եւ դարձեալ այդ ազդեցութեան շնորհիւ կը նպաստաւորուին, ներքին անկարգութիւնները միշտ աղետաբեր եղած են։ Ս. Յակոբեանց հաստատութիւնն ալ չի կրնար մղձաղրիլ այս կանոնէն, որչափ որ ալ մեծ եղած ըլլայ իր ազդեցութիւնը՝ հաւատացեալ ժողովուրդին վրայ։

Երկպառակութեանց ծնունդ տուող միաբանները թող երբեք մտքէ չանցնեն այս պարագան։ Ոչ ոք անկեղծօրէն կը համակրի իրենց, եւ միշտ ընդհանուրին կարծիքը սա եղած է թէ բոլոր այդ անկարգութեանց ծնունդ կուտան պարզապէս անկարգութիւն յարուցանելու համար։ Ասկէ առաջ ինկած էին Միաբանութեան ամէնէն արժանաւոր ու յարգելի մէկ անդամին՝ Մագուսեան Դաւանդ վարդապետի վրայ, որուն խեւացի եւ արիւն մատակարարութեան շնորհիւ Սօսրբ Յակոբեանց վանքը այնչա՛փ չանած է, որչափ չէ չանած բոլոր այդ երկպառակիչ միաբաններուն անդամակցութենէն։ Ամէն տեսակ զրպարտութիւններ ըրին այդ եկեղեցականին վրայ. ըսին թէ հալիւ չի տար, թէ հարստութիւն կը դիզէ, եւ տակաւին ինչ որ զրպարտիչ բերաններ կրնան հնարել։ Իրողութիւնները բոլորովին հերքեցին այս անհիմն անուանարկութիւնները։ Յայտնի եղաւ թէ Մագուսեան վարդապետ որչա՛փ արժանաւորութեամբ եւ ուղղամտութեամբ կը վարէ իր պաշտօնը, թէ վանքը որչա՛փ կ'օգտուի իր պաշտօնավարութենէն, եւ թէ հակառակ ըսուածներուն, ամէն հաւիւ ներկայացուցած է Տնօրէն Ժողովին։

Ասկէ ետքն է որ Լուսաբարապետի խնդիր մը յարուցին, եւ հիմայ այդ խնդիրը առեր անցեր են, օր օրի նոր գայթակղութեանց ծնունդ տալով։ Վաղը՝ եթէ այդ միջոցն ալ ջուրը իյնայ, ո՛վ գիտէ ի՛նչ նոր խնդրի ծնունդ պիտի տան։

Եթէ երբեք այդ անկարգութիւնները մինակ իրենց համարեն ու ապագային վնասէին, այնչափ հոգ չէիր տիներ։ [illegible] պատճառաւ։ [illegible] տայ, մաքուր անցեալով, բարի, եւ ամէն կերպով արժանի Պարիրոք մը կայ հոս, ընկճուած տարիքէն եւ աչխատուած կեանքի մը յոգնութիւններէն։ Ս. Յակոբեանց հաստատութիւնը չատ բան կը պարտի անոր, միաբանները նոյնպէս։ Ոչիր մըն է այդ պատուական եկեղեցականին վերջին օրերուն հանգիստը վրդովելը։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ԴԱՐՁԵԱԼ ԾՈՎՈՒ ԼՈԳԱՆՔԸ

Տղաքը ծածուկ մոլութեան մղող, անոնց գրգռումին գլխաւորաբար պատճառ եղող մի՛ւկ բան մը եթէ կայ, այն ալ ջերմութիւնն է ըսած էր Պ. Ա. Միսքէեան Արեւելեան մտաւորագոյն թերթին մէկուն մէջ գրած իր մէկ յօդուածով։

Պ. Միսքէեան, իր այս տեսութեան վրայ յենլով, ջերմութիւնը կասեցնել տալու համար, ծովու լոգանք առնել կը յանձնարարէր տղոց։

Ծովու լոգանքը իրօք չատ օգտակար է տղոց կեանքը մաշեցնող ցեանքը փճացնող այդ ախտին համար. այս կէտը ապրանալի է. բայց ոչ թէ ջերմութիւնը կասեցնել տալու. չատ մը բժիշկներ զայն կը յանձնարարէն՝ ջղային դրութիւնը կարգի կանոնի դնելու համար։

Աւելորդ չըլլար, կարծեմ, եթէ ըսեմ որ ջերմութիւնը «մանչերու թշնամի» այդ մոլութեան պատճառ չի կրնար ըլլալ ընաւ։ Այդ սոսկալի հիւանդութիւնը կամ աւելի լաւ կ'ըլլայ ըսել այդ ախտին միակ սկզբնապատճառը պարզ սովորութեան մն է, որ ընդհանուր առմամբ դպրոցական դրասենեակներու վրայէ կը սովրուի. ասկէ զատ ծննդա-միջային գործարաններէն մէկուն կաղմախօսական ուսմանէքով ունեցած ո եւ է թերութիւն կամ ասոր պէս բան մը դարձեալ տղաք կրնայ մղել այդ ախտին։ Անգամ մը որ մէկը այդ գէշ սովորութեան վարժուի, դժուարութեամբ կրնայ հրաժարիլ անկէ։

Ինչպէս չատերու յայտնի է, մանչերը կամ աղջիկները, որոնք այդ տգեղ սովորութեան գերի եղած են, օր ըստ օրէ ընդհանուր տկարութիւն մը կը զգան. դէմքերնները իրենց ունեցած առաձգականութիւնը, ուժը, զօրութիւնը կը սկսին կորսնցնել, ջիղերը մանաւանդ այնքան կը գրգռուին որ սաստիկ գլխացաւերու, ականջ-խօսաքներու, խեղդ ու խելառ մտածումներու կը մատնին հիւանդը։ կարծես թէ ջղանկանութեան մատնուած են, այնքա՛ն բուռն ջղային տագնապներ կ'ունենան երբեմն։ Արիւնն ալ իր շրջանը կանոնաւոր կերպով չի կրնար կատարել, որովհետեւ սրտին վրայ իշխող ջիղերը (թոքաստամոքսային եւ սեմբաթեան ջիղեր) իրենց ուժերը կորսնցուցած են. այսպէսով անչուշտ սիրտը լաւ չպիտի կրնայ գործել, կանոնաւոր կերպով չպիտի կծկի ա՛լ, պարագայ մը որ անտարակոյս արեան շրջանին անկանոն ըլլալուն կը նպաստէ միայն։ Եթէ արիւնը կանոնաւոր կերպով մարդկային մարմնոյն այլ եւ այլ մասերուն մէջ չթափուի, հեւեւանքը սա կ'ըլլայ որ մարդուս քիթին, բերնին, ստամոքսին եւ աղիքներուն մէջ գտնուած Քսիթ մանրէներէն ստուար մաս մը՝ մարմնոյ տակաւարինութենէն օգուտ քաղելով՝ կը սկսին թոքերուն, շնչամղի երկու թերթիկներուն, խելապատակին եւ այլոց վրայ խուժել։ Բիւ ատենէ՝ թոքային, շնչամղային ուռկութեանց եւ ուռական գլխատապերու նման մահացու հետեւութեանց սղկնաւորութեան պատճառ կ'ըլլան։

Այս տեսակ ախտիներու մէջ, ինչպէս կը տեսնուի, ջղային դրութիւն է որ ամէնէն չատ կը վնասուի։ Ուրեմն ջիղ [illegible] ըլլայ, եթէ ոչ ամառ ժամանակ երկու ամսոյ չափ պաղ ջուրի կամ ծովու լոգանք ընելով, ձմեռուան եղանակին մէջ ալ դուրսէն դաղջ ջուրի լոգանք (եթէ պաղ ըլլայ աւելի օգտակար է) եւ ներսէն ալ պրոմիւր տը բրոմօսիմ եւ ուրիշ ջիղերը հանդարտեցնող դեղերու գործածութեամբ, անշուշտ միշտ բժիշկի խորհուրդ հարցնելէ յետոյ։

Ծովուն՝ մարդկային մարմնոյն վրայ ունեցած բարերար ազդեցութեան նկատմամբ նախորդ յօդուածներէս մէկուն մէջ խօսած ատենս, եթէ չեմ սխալիր, ջիղերու վրայ ունեցած մասնաւոր ազդեցութիւնն ալ յիշած էի, բայց ոչ այսքան մանրամասնաբար, պարագայ մը որ թերեւս Պ. Միսքէեանի աչքէն վրիպած ըլլայ։

Կ. Տ. ԱԼԼԱՎԵՐՏԻ

ԲՕՄԲՕՆԻՆ ՆՇԱՆԱԾԸ

(ՆՈՐ Ա. Վէպ)

Ա.

Տիկին տը Լանկոն, իր սովորական արդուզարդն ընելէ յետոյ, մտաւ իր ննջասենեակին յարակից սրահը, ուր պատրաստուած էր նախաճաշիկը։ Այն օրը չատ աւելի երեւցան այն նամակները, որոնք հոն բոլորչի սեղանին վրայ դրուած էին, իրեն համար պատրաստուած տուրմի սկահակին քով։ Տիկին տը Լանկոն, օրաթերթերուն, նամակներուն վրայ քերովդ դիս դիտելով, կամ քայքայումիս վրայ ծիծաղելով, որ քու գործդ է։

Էթիէնէդ չպատասխանեց, բայց չարունակեց խնդալ։ Քրիսթիան կը չարունակէր խօսիլ, յոգնած մարդու մը չեչտով, առանց Էթիէննէդի ուղղելու իր խօսքերը։ Կարծես թէ կը մոռնար որ մանկամարդ կինը իր առջեւ կը գտնուէր։ կը թուէր տակաւ կորսնցուցած ըլլալ իրականութեան դիտակցութիւնը ու երազային վիճակի մը մէջ կը գտնուէր։

—Ահաւասիկ այդ կիներուն գործերը։ Աղէտի մը պէս կ'անցնին ալեարկի վրայէն։ Ամէն ինչ կը թարշամի անոնց ձեռքին տակ. կ'ոչնչանան այն բաները՝ որոնք անոնք ամենայն ինչ կ'ընդունին անոնց կողմէ։ Թշուառութիւնը, անմտութիւնը, խաբեութիւնը անոնց կը հետեւին, սովորական ընկերները ըլլալով այդ տառապեալներուն։ Իրենց պերճանքը, ուրախութիւնը, յաջողութիւնները կը պարտին այն հարուստ, հանճարի եւ պատուոյ տէր մարդոց՝ զորս իրենց ղոհերը կ'ընեն։ Մարդկութեան անտարբեր ակնարկ մը արձակելէ յետոյ, քանի մը նամակներու հասցէին գիրը ճանչցաւ։ Սակայն ասոնց մէջ իր ուշադրութիւնը գրաւած էր չատ նրբաճաշակ ու խոշորագիր պարարան մը, զոր ձեռքն առնելով ըսաւ.

—Այս գիրը Պ. Տ...ի գրին կը նմանի, բայց...։

Խօսքը դեռ չվերջացուցած, պահարանին միւս կողմը դարձուց՝ իմանալու համար թէ ի՞նչ կնիքով կնքուած է։ Թէեւ չտեսաւ իր յուսացած կնիքը, բայց անոր վրայի նշանագիծն ալ բոլորովին անծանօթ չէր իրեն։ Կ'երեւի թէ նամակ ուղարկողին կողմէ՝ իբր մասնաւոր յարգանք՝ չատ նրբաճաշակ պարարան մը ընտրուելը հանոյք պատճառեց տիկնոջ, որուն երեսին թեան սա բառերը.

—Օ՜, չատ ընտիր է... եւ իր հարստութեան համապատասխան...։

Մէկ վայրկեան առաջ նամակին պարունակութեան վերաբերեալ ըլլալու բուռն հետաքրքրութիւնով, պատուեց պարարանը։ Մրնչդեռ առաջին տողերը կը կարդար. դէմքին գոյնը բոլորովին փոխուեցաւ։ Ո՛վ որ հիմա տեսնէր Տիկին տը Լանկոնը, որուն դէմքը գրեթէ միշտ խոժոռ էր, եւ որ միշտ կ'աշխատէր լրջութիւն ցոյց տալ, անտարակոյս պիտի մակարերէր թէ յանկարծ մեծ երջանկութիւն մը զգացած է։ Նամակին ընթերցումը աւարտած ատեն, տիկինը՝ ուրախութենէն գրեթէ անճանաչելի դարձած էր։ Առանց նայուածք մը նետելու միւս նամակներուն եւ նոյն իսկ տուրմին վրայ, որ սկսած էր պաղել, վազելով դուրս ելաւ բակէն։ Հապճեպ քայլերով իջաւ երկրորդ յարկը, այն տեղէն ալ դղեակին գետնայարկին սրահը, որ կը ծառայէր իբր գրադարան ու ծխարան։ Մինչեւ հոս գալը, այնչափ տարօրինակ կերպով մը քալած էր՝ որ բնաւ չէր համապատասխանէր իր ամենօրեայ լրջութեան։ Իր տամուսինը օրլրգիր կարդալով կը զբաղէր հոն, իր կնոջ այսպէս ազմուկով յանկարծ գալուն վրայ, գլուխը վեր վերցուց։ Տիկին տը Լանկոն, քիթի քիթի տալու ասիճան՝ հոն գտնուած բազմաթոռներէն մէկուն մէջ նետուելով, [illegible] սեղ... [illegible]

Պ. տը Լանկոն, որ մինչեւ հիմա քիչ անգամ այսպիսի խօսքեր լսած էր իր կնոջմէն, կը զարմանար ասոր վրայ, ու միւսէ լրջութիւն ձեւացնող կնոջ այս վարմունքը չատ տարօրինակ կը թուէր իրեն։ Ասով հանդերձ, առանց բնաւ յայտնի ընելու, ըսաւ ժպտադէմ.

—Աթէ՛նայիս, այդ քու աւետած երջանկութիւնդ մի՛ գուցէ երկաթուղիի վիճակահանութեան պարգեւ մը եղած ըլլայ. եթէ այդպէս է, բարո՛վ, հազար բարով...։

Այս խօսքն ըսելէ յետոյ, համակերպորէն ու ժպտադէմ դիտեց հին թիկնաթոռները՝ որոնց խոտերը դուրս ցցուած էին, ինչպէս նաեւ գրադարանին մէջ զետեղուած քայքայուն գրքերը՝ որոնք կաղմարարի մը խնամքին կը սպասէին։ Սակայն, Տիկին տը Լանկոն, փութալով յայտնել թէ կատակ չէ իր խօսքը, ըսաւ.

—Բաւեմդ աւելի՛ լաւ, բարեկամս... աւելի՛ լաւ...։

Պ. տը Լանկոն մինչեւ հիմա տիկնոջ կողմէ չդործածուած այս «բարեկամս» կոչականէն կռահելով թէ գործը քիչ մը կարեւոր է, սկսաւ հարցաքննել իր կինը.

—Ուրեմն բացատրեցէք, Աթէ՛նայիս...։

Տիկին տը Լանկոն, փոխանակ պատասխանելու, իր ամուսնին կարկառեց ձեռքին մէջ եղած նամակը։ Պ. տը Լանկոն հարեւանցի կերպով կարդալէ յետոյ, ըսաւ.

—Օ՜, այս նամակը Մարքիզ տը Ֆլամարանտէն ուղղուած է ձեզի. չատ լաւ, ի՞նչ կ'ուզէ։

—Հիմա կը հասկնաք թէ ի՞նչ կ'ուզէ, մտիկ ըրէք..., ըսելով սկսաւ ճառում չեչտերով կարդալ նամակը, որ կը սկսէր հետագայ բառերով.

«Տիկին,

«Դիտեմ թէ քիչ մը յանդուգն է այն առաջարկը՝ զոր պատրաստեցի ձեզի մատուցանելու։ Զայս գլխանալու համար՝ չկրցի ուղղակի գրել իմ վաղեմի ընկերոջս, Պ. տը Լանկոնի։ Վստահ ըլլալով ձեր բարեացակամութեան վրայ, կը յայտարարեմ թէ պաշտելու ատիճան կը սիրեմ ձեր ուրջն, օրիորդ Ռոզմոնտը, որուն թարմութիւնը, գեղեցկութիւնն ու բարեկրթութիւնը հիացում առթած են ինծի...»

Հոս, Տիկին տը Լանկոն ընդմիջելով ըսաւ հրճուագին.

—Ա՛լ պէտք չկայ շարունակելու Մարքիզ տը Ֆլամարանտ կը խնդրէ ձեր աղջկան՝ Ռոզմոնտին ձեռքը։ Այլ եւս ձեր աղջիկը թէ՛ մարքիզուհի պիտի ըլլայ եւ թէ տասն անգամ միլիոնատէր։ Մե՛ծ երջանկութիւն, այնպէս չէ՞։

Պ. տը Լանկոն կարծես թէ չէր մասնակցեր իր կնոջ ուրախութեան։ Երբ տիկինն աւարտեց իր խօսքը, պարոնն ըսաւ մտախոհ.

—Ցաւոտի է թէ Պ. տը Ֆլամարանտ այնպիսի դիրք մը կը ձգէ աղջկանս՝ Բօմբօնին, զոր սա մինչեւ հիմա չէր յուսար երբեք։ Մանաւանդ անձնապէս կը ճանչնամ մարքիզին սիրտը, վստահ եմ նաեւ թէ երջանիկ պիտի ընէ աղջիկս։ Բայց՝ եթէ կա՛յ ուշադրաւ պարագայ մը, սա է թէ Բօմբօնին համար մարքիզը չատ տարիքոտ է...։

—Ինչպէս, մթթէ չա՞տ տարիքոտ է... ըսաւ Տիկին տը Լանկոն զարմանօք. գրեթէ երիտասարդ կը հանդիպի այս մարդը՝ որուն տարիքը քառասունն անցած չէ դեռ...։

—Օ՜, չնորհակալ եմ, տիրելիս, ըսաւ Պ. տը Լանկոն ծիծաղելով. դուք ինծի հետ ալ չատ բարեացակամօրէն կը վարուիք. վասն զի մարքիզը երկու տարի փոքր է ինձմէ։ Բայց կարծեմ թէ չատ յարմար չի թուիր որ [illegible] ունենան այնպիսի՛ մարդու մը, որ իր աղջկան իբր դրամօժիտ տալու համար մէկ փող անգամ չունի իր գրպանին մէջ։ Դուք հիմա պէտք է որ ձեր ուրախութենէն կայթէք, վասն զի հազուադէպ է այս տիպէր, կը լսէք, հազուադէ՛պ է... յետոյ անգամ մըն ալ չի ներկայանար։ Մոռցեցէ՛ք թէ Բօմբօնը, աւելի շիտակը՝ խօսիլ անգամ չգիտցող այս աղջիկը, մարքիզուհի պիտի ըլլայ. եւ դուք կը խորհի՞ք դեռ... ասոր չհաւանելու համար պէտք է որ մարդ յիմար ըլլայ...։

Պահ մը ենթադրեցէ՛ք թէ ես հաւանեցայ, ըսաւ պարոնը՝ գլուխը շարժելով. խնդրին բանաւոր կողմն ալ սա է, բայց տեսնենք թէ Բօմբօնը պիտի ընդունի՞...։

—Սիրելիս, ըսաւ տիկինը՝ հեռդհեռէ աւելի զայրանալով, նախ սա ըսեմ ձեզ, որ անգամ մըն ալ Բօմբօն չանուանէք ձեր աղջիկը, վասն զի սուտ կը քաջալերէք զայն՝ որ առաջ տանի իր տարօրինակ բաներ գործածելու սովորութիւնը, ինչ որ չի վայելեր վաղը Ֆլամարանտ մարքիզուհի ըլալիք աղջկան մը։ Ես հիմա իմ դիտաւորութիւնս պիտի յայտնեմ ասոր, անչուշտ կը տեսնենք թէ ի՞նչպիսի պատասխան պիտի տայ...։

Ցետոյ կանչեց ծառան։ Ներս եկող այս տարեց մարդուն, որ մոխրագոյն տաքատ մը եւ լեչտ ու մաչտ բանկոնակ մը հագած էր, ըսաւ.

—Բրօ՛սբէր, ըսէ՛ք օրիորդ Ռոզմոնտի որ իսկոյն հոս դայ։

Բ.

Ծերունին Բրօսբէր, իրեն եղած յանձնարարութիւնը ստանալէ յետոյ, դուրս ելաւ սենեակէն։ Ինքն ալ ամենայն հաւատարիմ ծառայ մը մատուցանել չի՞ նշանակեր, երբ իր ճամբուն վրայ հանդիպելով այդ կարգի ազնուական կիներու, մարդ յարգակի վրանին ու մէչտեղէն վերցնէ զանոնք, իբր հասարակաց թշնամի։

Էթիէննէդի յօնքերը պռստեցան։ Բրիսթիանի նորօրինակ խօսքերը ահռելի թուեցան իրեն։ Մանկամարդ կինը մրմնջեց.

—Ահ, ի՞նչ կ'ըսէ ասիկա, խելքը կորսնցուցած է։

Քրիսթիան այդ խօսքերը լսելու երեւոյթ չունէր։ Հիմա փոքր քայլերով կը պարկէր, Էթիէննէդի առջեւ երթեւեկելով, իր մտածումներուն մէջ խորասուզուած։

—Պատահարներ կան կեանքի մէջ. կը պատահի որ, նաւակով կատարուած պրոտյան մը ատեն, կին մը դիպուածաւ կ'ինայ ջուրը, ու կը խեղդուի... Անոր ուռած դիակը կը գտնուի եղէգներուն մէջ. ոչինչ մնացած է այն չնորհալից ու գեղանի արարածէն՝ որ ամէնուն աչքերը գրաւեր էր։ Դէմքերնին գարշանքով կը դարձնեն... Մինթէ՞ այն էթիէննէդն էր որ իր ճերմակ մատին ծայրովը մարդոց քթէն կը բռնէր, հոս տարուկներու պէս։ Այդ ագեղ դիակը, որուն փակուած մազերը գետին տիղմերովը թաթաւուն են, եւ աչքերուն բիբերը լափուած են որդերու կողմէ, առնի դիւթող կինն է մինթէ։ Այո՛, նոյն ինքն։ Ապրած է անիկա... Յուսահատ մը, որուն յուսահատութիւնը կատաղութեան փոխուած է, անոր հանդիպելով, ջուրին մէջ խեղդած է զայն։ Ահ, ահ։

Քրիսթիան կանգ առաւ մանկամարդ կնոջ առջեւ, խորամանկ նայուածք մը նետելով անոր վրայ։ Էթիէննէդ սկսաւ վախնալ։ Առանձին կը գտնուէր Քրիսթիանի հետ եւ հեռու՝ ամէն օգնութենէ։ Սկզբան, իրենց խօսակցութեան միջոցին, Քրիսթիան ըսած էր. «կարծեմ թէ օգնութիւն աղաղակելու չափ ծաղրելի չպիտի ընես ինքզինքդ»։ Էթիէննէդ իր պաղարիւնը բնաւ չկորսնցուցած, մտովի կը հարցնէր թէ ի՞նչ միջոցով կրնար ինքզինքը լսելի ընել տալ, եթէ հարկ ըլլար այդ բանը։ Շատ հանդարտ չեչտով մը ըսաւ.

—Օ՜հ, Քրիսթիան, մինչեւ վերջը հո՞ պիտի մնանք։ Բա՛ց սա վանդակապատը...

—Ա՜հ, կ'ուզե՞ս բաժնուիլ ինէ... քայց ես չեմ ուզեր... հերիք է որչափ հրամայեցիր... կարգը իմ է...

—Կը յուսանի՞ս վար դնել զիս հակառակ իմ կամքիս։ Կը կարծե՞ս անարեկել զիս։

—Օ՜հ, գիտեմ թէ արիասիրտ ես դուն։ Մանաւանդ երբ ամենահզօր կարծես ինքզինքդ... բայց հոս ամենահզօրն ե՛ս եմ։ Ուզածս պիտի ընեմ։ Ամէն ինչ ինծի կը հնազանդի։ Նոյն իսկ նիւթին կը հրամայեմ։

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ (125)

ԹՕՐԹ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԺԳ

—Եթէ չարենամ ու ինքզինքս մոռացման չտամ, ի՞նչպէս պիտի ապրիմ, շարունակեց Քրիսթիան։ Քիչ մը առաջ վայրագութեամբ կը յիշէիր Ճուլիէթի ողբերգական վախճանը, վիշտէն մեռած. կինայիր յիշել նաեւ մահը լորտ Հարրինկհամի՝ որ զնդակ պարպելով գլխուն, անձնասպան եղաւ, որովհետեւ չէիր ուզած ալ եւս ընդունիլ զինքը։ Ինծի ալ ուրիշ բան չի մնար ընելու, եթէ ոչ անոր օրինակին հետեւիլ. այդ բանը լաւ գիտես եւ յաղթական մը կը նկատես քեզի համար, որովհետեւ ուրախութիւնը կը կարդամ աչքերուդ մէջ եւ չրթունքներուդ վրայ։ Իրա՞ւ է որ զիս կ'ատես եւ իմ կորստեանս համար երդուած ես, որովհետեւ նուաստացուցի քեզ, առաջին անգամ քեզ լքելով։ Այնքան անողոք չէի կարծեր քեզ։ Բայց պէտք է որ ամէն բան ակներեւ պարզուի, քանի որ չես ուրանար ալ եւս, քանի որ հաւանութեան չարժում կ'ընես գլխով, ծիծաղելով անգթութեանդ, գարշելի հաւիւներուդ եւ անոնց փայլուն յաջողութեան վրայ։ Որովհետեւ օձիքէս բռնած ես, այնպէս չէ՞։ Ոտքերուդ տակ առած ես զիս. քու իրդ եմ ես. կընաս ուզածիդ պէս գործածել զիս, վար դնել կամ վռնտել։ Ու գիտես թէ ինծի սորվեցուցած մոլութեամբդ զիս այնքան ապականած ես որ չեմ կարող ճիգ մը ընել, խուսափելու համար քեզմէ... Ատիկա է որ կը խորհիս, այնպէս չէ՞, դիւային աչքերովդ զիս դիտելով, կամ քայքայումիս վրայ ծիծաղելով, որ քու գործդ է։

Էթիէննէդ չպատասխանեց, բայց չարունակեց խնդալ։ Քրիսթիան կը չարունակէր խօսիլ, յոգնած մարդու մը չեչտով, առանց Էթիէննէդի ուղղելու իր խօսքերը։ Կարծես թէ կը մոռնար որ մանկամարդ կինը իր առջեւ կը գտնուէր. կը թուէր տակաւ կորսնցուցած ըլլալ իրականութեան դիտակցութիւնը ու երազային վիճակի մը մէջ կը գտնուէր։

—Ահաւասիկ այդ կիներուն գործերը։ Աղէտի մը պէս կ'անցնին ալեարկի վրայէն։ Ամէն ինչ կը թարշամի անոնց ձեռքին տակ. կ'ոչնչանան այն բաները՝ որոնք անոնք կ'ընդունին անոնց կողմէ։ Թշուառութիւնը, անմտութիւնը, խաբեութիւնը անոնց կը հետեւին, սովորական ընկերները ըլլալով այդ տառապեալներուն։ Իրենց պերճանքը, ուրախութիւնը, յաջողութիւնները կը պարտին այն հարուստ, հանճարի եւ պատուոյ տէր մարդոց՝ զորս իրենց զոհերը կ'ընեն։ Մարդկութեան ծառայութիւն մը մատուցանել չի՞ նշանակեր, երբ իր ճամբուն վրայ հանդիպելով այդ կարգի ազնուական կիներու, մարդ յարգակի վրանին ու մէչտեղէն վերցնէ զանոնք, իբր հասարակաց թշնամի։

Էթիէննէդի յօնքերը պռստեցան։ Քրիսթիանի նորօրինակ խօսքերը ահռելի թուեցան իրեն։ Մանկամարդ կինը մրմնջեց.

—Ահ, ի՞նչ կ'ըսէ ասիկա, խելքը կորսնցուցած է։

Քրիսթիան այդ խօսքերը լսելու երեւոյթ չունէր։ Հիմա փոքր քայլերով կը պարկէր, Էթիէննէդի առջեւ երթեւեկելով, իր մտածումներուն մէջ խորասուզուած։

—Պատահարներ կան կեանքի մէջ. կը պատահի որ, նաւակով կատարուած պրոտյան մը ատեն, կին մը դիպուածաւ կ'ինայ ջուրը, ու կը խեղդուի... Անոր ուռած դիակը կը գտնուի եղէգներուն մէջ. ոչինչ մնացած է այն չնորհալից ու գեղանի արարածէն՝ որ ամէնուն աչքերը գրաւեր էր։ Դէմքերնին գարշանքով կը դարձնեն... Մինթէ՞ այն էթիէննէդն էր որ իր ճերմակ մատին ծայրովը մարդոց քթէն կը բռնէր, հոս տարուկներու պէս։ Այդ ագեղ դիակը, որուն փակուած մազերը գետին տիղմերովը թաթաւուն են, եւ աչքերուն բիբերը լափուած են որդերու կողմէ, առնի դիւթող կինն է մինթէ։ Այո՛, նոյն ինքն։ Ապրած է անիկա... Յուսահատ մը, որուն յուսահատութիւնը կատաղութեան փոխուած է, անոր հանդիպելով, ջուրին մէջ խեղդած է զայն։ Ա՜հ, ա՜հ։

Քրիսթիան կանգ առաւ մանկամարդ կնոջ առջեւ, խորամանկ նայուածք մը նետելով անոր վրայ։ Էթիէննէդ սկսաւ վախնալ։ Առանձին կը գտնուէր Քրիսթիանի հետ եւ հեռու՝ ամէն օգնութենէ։ Սկզբան, իրենց խօսակցութեան միջոցին, Քրիսթիան ըսած էր. «կարծեմ թէ օգնութիւն աղաղակելու չափ ծաղրելի չպիտի ընես ինքզինքդ»։ Էթիէննէդ իր պաղարիւնը բնաւ չկորսնցուցած, մտովի կը դիտէր... Դէմքերնին գարշանքով կը դարձնեն... Մինթէ՞ այն էթիէննէդն էր որ իր ճերմակ մատին ծայրովը մարդոց քթէն կը բռնէր, հոս տարուկներու պէս։ Այդ ագեղ դիակը, որուն փակուած մազերը գետին տիղմերովը թաթաւուն են, եւ աչքերուն բիբերը լափուած են որդերու կողմէ, առնի դիւթող կինն է մինթէ։ Այո՛, նոյն ինքն։ Ապրած է անիկա... Յուսահատ մը, որուն յուսահատութիւնը կատաղութեան փոխուած է, անոր հանդիպելով, ջուրին մէջ խեղդած է զայն։ Ա՜հ, ա՜հ։

Քրիսթիան կանգ առաւ մանկամարդ կնոջ առջեւ, խորամանկ նայուածք մը նետելով անոր վրայ։ Էթիէննէդ սկսաւ վախնալ։ Առանձին կը գտնուէր Քրիսթիանի հետ եւ հեռու՝ ամէն օգնութենէ։ Սկզբան, իրենց խօսակցութեան միջոցին, Քրիսթիան ըսած էր. «կարծեմ թէ օգնութիւն աղաղակելու չափ ծաղրելի չպիտի ընես ինքզինքդ»։ Էթիէննէդ իր պաղարիւնը բնաւ չկորսնցուցած, մտովի

— Նախ թո՛ղ հանգիստ ձգեն զիս ... պատասխանեց աղջիկը, յետոյ ես ինքս կ'ընտրեմ իմ նշանածս։ Հարուստ կամ աղքատ ըլլայ՝ միեւնոյն բանն է ինծի համար ...։

Մինչդեռ քաղցրիկ ժպիտ մը կը յայտնէր Տիկին Կրասիէօզի չորբերուն վրայ, աչքերն արցունքով լեցուած էին ...։ Խանդաղատագին գրկելով Բօմբօնը, ըսաւ.

—Հանդի՛ստ եղիր, աղջիկս, ընդհուպ քեզի կ'իմացնեմ ինչ որ պէտք է ...։

Ակէ տարբեր խօսքի հարկ չկար Բօղոմօնտի նախկին զուարթութիւնը վերստանալ տալու համար։ Հոգին յոյսերով զեղուն, գլուխ վերադարձաւ ...։

Գ.

Այս տեսակցութենէն երկու օր յետոյ, դղեակին մէջ դեռ կէս օրուան ճաշը տեղի ունեցած չէր, երբ դուռին մէջ կառքի մը դղրդիւնը լսուեցաւ։ Բօմբօն, մէկ վայրկեան առաջ խուսափելու համար իր մօրուին հրամայական նայուածքներէն, մինչ կ'երթար տալ իր մանկութեան ընկերը՝ Ժագ տը Լամարգը, որ իրեն կը սպասէր դաղարգեղ մարմանդին մէջ՝ զոր կը փափաքէր պարտէզի վերածել, երբ իր հօրաքոյրը տեսաւ հեծելաքարին վրայ, ուրախութենէն չուարեցաւ թէ ի՞նչ ընէ։

Երկու վայրկեան յետոյ, Տիկին Կրասիէօզ սրահին ամէնէն նուազ հին մէկ թիկնաթոռին վրայ նստած էր, իրեն երկու կողմն ունենալով Պարոն եւ Տիկին տը Լանկոնը, սա իր դիմացը՝ Բօմբօնը։ Հօրաքոյր Կրասիէօզին այցելութիւնը միշտ կարեւոր նպատակի մը համար ըլլալով, երկուքն ալ պատճառաբանող ակնարկներ կ'ուղղէին իրարու։ Տիկին Կրասիէօզ սկըսաւ խօսիլ գեղաժպիտ դէմքով։

—Բարեկամներս այսօր յատկապէս այցելեցի, ձեզի հետ կարեւոր խնդիրի մը վրայ խօսելու համար ...։

Ցաւալի՛ տղէ եմ, կը փափաքիմ բարեբախտ տեսնել մեր աղջիկը, Բօմբօն։ Դիտէք որ զինքը իմ աղջկանս պէս կը սիրեմ։ Իմ կարողութեանս ներածին չափ հարկ եղած օգնութիւնները խնայողներէն չեմ երթեր։ Մէկ միլիոն ֆր. դրամ օժիտ կու տամ Բօմբօնին, պայմանաւ որ իր ընտրելիք նշանածին հետ ամուսնանայ ...։

Պարոն եւ Տիկին Լանկոն չուարած մընացած էին այս անակնկալ առաջարկութեան հանդէպ, սակայն Բօմբօն, անմիջապէս իր հօրաքրոջ վիզին փաթելով ըսաւ.

—Ա՜խ, դուք ճշմարտապէս վեհանձն էք ...։

Ու դայն կրկին եւ կրկին ողջագուրելէ յետոյ վազելով դուրս ելաւ սրահէն։

—Այս աղջիկը ո՞ւր կ'երթայ, միմիայն Տիկին տը Լանկոն։

Բօմբօն չատ հեռուն չէր երթար։ Նախագուտիքն ու մրգատանկն հաստատած քայլերով անցնելէ յետոյ։ վայրկեան մը տերը վարդագոյն վիճակ մը ստացած, հասաւ այն մարմանդը՝ ուր Ժագ իրեն կը սպասէր։ Քան–քսաներկու տարեկան եղող այս երիտասարդը վայելչադէմ էր։

Երբ Բօմբօն մօտեցաւ, խոտ քաղելու զբաղող Ժագ դարձուց իր քրտնաթաթաւ երեսը։ Բօմբօն իսկոյն ողջագուրեցաւ Ժագը, միամտօրէն ըսաւ.

—Օ՜հ, սիրելի Ժագս, դիտնայիր թէ ո՞րչափ բարեբախտ ենք ... իրարու հետ կ'ամուսնացնեն մեզ ...

Ու առանց սպասելու Ժագին հաւանութեան, սկսաւ ցատկրտել կանանչ խոտերուն վրայ։

Ժագ յուսահատական ակնարկով մը դիտեց իր բարեկամուհին ու ըսաւ.

—Շատ լաւ, Բօմբօն, այլ եւս առաջուէ պիտի կենակցինք, բայց տիկինը չի թոյլատրեր որ ...։

Բօմբօն, նշանաքի հակցնելով թէ այս խնդիրին մէջ իր մօրուն ո՛չ մէկ արդելք կրնայ յարուցանել, ըսաւ Ժագին.

—Դուն եկո՛ւր, ինչո՞ւդ պէտք ... եկո՛ւր օր տեսնես ...։

Զեռքէն բռնեց ու քաշելով տարաւ, դէպի դղեակը։ Երբ սրահին դրան առջեւ հասան, Բօմբօն Ժագը դէպ առաջ մղելով գոչեց.

—Ա՛խ իմ նշանածս։

—Այդպէս՝ ս, Ժագ, ըսաւ Պ. տը Լանկոն ծիծաղելով, արդէն ես կը զգայի թէ այդպէս պիտի ըլլայ ...։

Տիկին Կրասիէօզ, զգածուելով այս անկեղծ տարփանքին, ճշմարիտ սիրոյն վրայ, ըսաւ.

—Զուակներս, կը մաղթեմ որ Աստուած երջանիկ ընէ ...։

Բայց Տիկին Լանկոն նոքին բարկանալով իր ուրջուին, չկրցաւ ինքզինքը զսպել ըսելէ.

—Ինչ անհելքութիւն է իրր նշանած ընտրել այս տխմարը, որուն զրպանին մէջ հինգ փող անգամ չկայ ...։

Բօմբօն, իր մօրուն պաշտպանելու համար, ըսաւ.

—Ես հիմա մեր երկուքին բաւելու չափ հարստութիւն ունիմ ...։

Թարգ. Ա. Ն. Թ.

ԴՈՐՄԻ ՀԱՄԱՐ

Պարկեշտ ու գործունեայ երիտասարդ մը, որ տասը տարուան փորձառութիւն ունի առեւտրական հրապարակի վրայ, պատրաստ է գրագրի կամ ոեւէ գործ առանձնել վաճառական կամ գրասենեկի մէջ։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

4—6

Արտաքին Լուրեր

ԵՒՏՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ՊԱՊԻ

Ընտրութեան պարագաները.—Ընտրութեան հուշակուիլը. —Քահանայապետական օրհնութիւն.—Վատիկանի մէջ.—Պիոս Ժ.։

Հռոմ, 4 օգոստոս.—Կէս օրէն երեք քառորդ ժամ առաջ եօթը հազար հոգի հաւաքուած էին Ս. Պետրոսի հրապարակին վրայ։ Բան վայրկեան վերջը մեծ շարժում մը կար Վատիկանի մէջ։ Սեքստեան մատուռը տանող փողոցին մէջ գտնուողները ըսին թէ ծափահարութեան ձայներ իմացած են։ Արդարեւ երբ Պապը ընտրուի, ժողովական կարտինալները կը ծափահարեն։ Բիչ վերջը լուր եկաւ թէ նոր Պապն է Սարթօ կարտինալը՝ Պատրիարք Վենետիկի։ Ամբոխը սկսաւ դէպի Ս. Պետրոս ուղղուիլ։ Հրապարակին վրայ գտնուողները եկեղեցի կը մտնեն։ Ցանկարծ տեսնուեցան Պապական զինուորները հանդիսական համազգեստով, ինչ որ պաշտօնապէս կը հաստատէր թէ Պապը ընտրուած է։

—Պապին ընտրութիւնը այսօր ժամը Յին կատարուած քուէարկութեան արդիւնքն էր։ Քուէները քննուելով տեսնուեցան թէ Սարթօ կարտինալը Պապ ընտրուած է եկեղեցական կանոններուն համաձայն։ Կարտինալներուն երիցագոյնը հրամայեց արարողութիւնին օրպէս զի բոլոր անհրաժեշտ արարողութիւններ կատարեն նորընտիր Պապին համար։ Գրելխաւոր երեք կարտինալները ներկայացան գահուն առջեւ նոր Պապին որ յայտնապէս յուզուած էր։ Ամէնէն երիցը հարցուց Սարթօ կարտինալին թէ կ'ընդունի քահանայապետական ընտրութիւնը։ Նոր Պապը պատասխանեց թէ անարժան է այդքան բարձր պաշտօնի մը, բայց քանի որ Տիրոջը հաճոյ թուած է կարտինալներու ժողովին քուէները իր գլխուն վրայ հաւաքել, կը հպատակի Աստուծոյ կամքին, վառած ըլլալով Անոր օգնութեանը։ Երեց կարտինալը հարցուց թէ ի՞նչ անունով պիտի կոչուի։ Նոր Պապը պատասխանեց թէ Պիոս Ժ.։ Իսկոյն վերցուեցան բոլոր կարտինալներուն թոթոներուն վրայ գծուած ամպհովանիները եւ միայն նոր Պապինը թողուցին։ Բոլոր կարտինալները, երեսնին Պապին դառնուն դարձուցած, ծնրադրեցին եւ Հիսս Ժ. առջեւն անդամ ըլլալով օրհնեց ներկիսները։ Առաքելական դպրապետ մը խմբագրեց այն արձանագրութիւնը, որով նորընտիրը ընդունեց Պապութիւնը։ Յետոյ բոլոր կարտինալները ընդհանրապէս ու աջ համբուրեցին նոր Պապին որ աեղն ելաւ եւ կարտինալներու, քարտուղարներու, արարողապետներու եւ այլն առանձնդութեամբ գնաց մատուռին պատարագը, ուր հանեց կարտինալութեան հագուստները և զգեցաւ պապական հագուստները։ Յետոյ մատուռը դառնալով բարձրացաւ գահաւորակին վրայ որ պատրաստուած էր խորանին առաջ։ Հոն կարտինալները իրենց հնազանդութիւնը յայտնեցին։ Իւրաքանչիւր կարտինալ Պապին առջեւ ծնրադրեց, համբուրեց անոր աջը ու ոտքը, ապա ոտքի վրայ ելաւ, երկու այտերը համբուրեց։ Պապն ալ փոխադարձաբար համբուրեց։ Բիչ վերջը կարտինալներուն քարտուղարները ներկայացան եւ համբուրեցին Պապին ոտքը։ այդ միջոցին բոլոր ներկաները կը ծափահարէին։ Պապը գահաւորակով դնաց Ս. Պետրոսի եկեղեցին ներքին ամպիոնը՝ ժողովուրդը օրհնելու համար։

—Ս. Պետրոսի անհնոն հրապարակը լեցուած է ժողովրդեան խուռն բազմութեամբ մը որ պապական ընտրութեան արդիւնքին կը սպասէ։ Եկեղեցին ներսն ալ մեծ ամբոխ մը կայ, որ կը սպասէ տեսնել նոր Պապը որ ներքին ամպիոնէն պիտի օրհնէ ժողովուրդը։ ընդհանուր հուսաքրքրութիւնը մը կը տիրէ նորընտիր Պապը տեսնելու։ Կէս օրին քառորդ ժամ մնացած, օրհնութեան մեծ ամպիոնին պատուհանը, Ս. Պետրոսի եկեղեցիին գլխաւոր դրանը վրայ, բացուեցաւ։ Իսկոյն Մայչլա կարտինալը որուն կ'սառաջնորդէր խաչակիր մը, ամպիոնին մէջ երեւցաւ արարողապետի մը հետ։ Հրապարակին վրայ շարուած զինուորները իսկոյն բարեւի կեցան։ Ժողովուրդը անմիջապէս խնամեցաւ մեծ ասնդուխին բարձրաւանդակին վրայ, աւելի լաւ լսելու թէ ո՛վ է Պապ ընտրուողը։ բայց աղմուկը այնքան չատ էր որ լաւ չլսուեցաւ։ Մայչլի կարտինալը ծանոյց թէ Ճողէֆում Սարթօ կարտինալը Պապ ընտրուած է Պիոս Ժ. անունով։ Յետոյ կարտինալը քաշուեցաւ եւ պատուհանը գոցուեցաւ։ Ժողովուրդը որ իմացած էր, «Կեցցէ՛ Պիոս Ժ. Պապը» գոչեց։ Ապա եկեղեցիին ներսմասը նոր Պապը տեսնելու յոյսով՝ ներքին ամպիոնին մէջ՝ օրհնութիւն առնելու համար։ Ս. Պետրոսի ղանգակները սկսան հնչել։ Ընտրութեան լուրը մէկ ակնթարթի մէջ ամէն կողմ տարածուեցաւ, զանգակներու ձայնէն։ Հռոմի զանազան մասերէն ժողովուրդը գունդագունդ Ս. Պետրոս կը դիմէր նոր Պապը տեսնելու։ Վատիկանի շուրջը ազատութիւնը չատ մեծ է։ Բազմութիւնը հեղոհեղ կը շառնայ։ Կառքերը ու թրամէյները անընդհատ ժողովուրդ կը բերեն։

—Ս. Պետրոսի եկեղեցին լեցուած է, ամէն ոք կը նայի գլխաւոր դրան վրայի ամպիոնը, ուր նոր Պապը պիտի երեւայ։ Հետաքրքրութիւնը չատ բուռն է։ Լրագրական բազմաթիւ թղթակիցներ կան։ Կէս օրին մօտ Վատիկանի քանի մը սպասաւորներ, արարողապետի մը առաջնորդութեամբ կարմիր անդուսէ օթոց մը փռեցին ամպիոնին վրայ։ քիչ վերջը նոր Պապը՝ սպիտակ պարեզօտով եւ կարմիր թիկնոցով, երեւցաւ ամպիոնին մէջ։ առաջնէն կու գային խաչակիր մը, կարտինալներ, արարողապետներ եւայլն։ Միասնական աղօթքէն ետքը Պիոս Ժ. իր առաջին օրհնութիւնը առաւ ժողովուրդէն։ եկեղեցիին մէջ որոնդոստ ծափահարութիւններով ժողովուրդը «Կեցցէ՛ Պիոս Ժ. Պապը» կը գոչէր։ Պապը իսկոյն քաշուեցաւ։ ամպիոնը գոցուեցաւ եւ ժողովուրդը դուրս ելաւ «Կեցցէ՛»ները շարունակելով։ Ս. Պետրոսի հրապարակին վրայ խիստ մեծ ոգեւորութիւն մը կը տիրէ։ դեսպաններու և բարձրատիճան եկեղեցականներու կառքերը սրարշաւ կ'ընթանան դէպ ի Վատիկան։ Թէ՛ Ս. Պետրոսի եւ թէ՛ միւս եկեղեցիներու բոլոր զանգակները կը հնչեն։

— Պապին ընտրութիւնը ծանուցուելուն պէս Պապական ընտրութեան ժողովին մարշալը եւ ժողովին պաշտաւորեանները հանելու պաշտօն ունեցող բոլոր եկեղեցականները աշտարակները գաղտնի ընտրութեան լուրը պաշտօնապէս իմանալու եւ Պապին հրամանը ստանալու՝ ժողովին դուռները բանալու, որոշ արարողութեան համաձայն։ Ժողովականներին ներսէն ծափահարութեան ձայներ լսուեցան։ Ժողովին քարտուղարը Հարէրիայի աշտարակէն մարշալին ծանոյց Պապին ընտրութիւնը, զեկուցանելով նաեւ թէ ժողովը ժամը 4ին պիտի բացուի եւ թէ մարշալը առաջին անգամ պիտի ընդունուի՝ նոր Պապին ոտքը համբուրելու։ Վատիկանի ներսը, ժողովականներին չրջանակէն դուրս, մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ։ մուտքերը տակաւին արգիլուած են։ ոչ ոք կ'ընդունուի Վատիկանէն ներս, բաց ի ազնուական-պահակներէն ու դեսպաններուն մարմնոյն անդամներէն, որոնք ընտրութեան լուրը հեռաձայնի միջոցաւ իմանալուն պէս Վատիկան փութացած են։ Ընտրութեան ժողովին արդիւքը վերցաւ։

—Այս անգամ ալ պապական ընտրութեան ժողովը, ասկէ առաջ եղածներուն պէս, միեւնոյն եղրակացութեան կը յանգի եւ ամէնէն հիմնաւոր գուշակութիւնները կը հերքէ։ Բանաձեւերէն եւ ոչ մէկը կը ընտրուեցաւ, այլ թեմի մը հոգեւոր պետը, մէկը անոնցմէ որոնց անձը, նկարագիրը ու քաղաքականութիւնը այնքան յայտնի չէ։ Սարթօ կարտինալին նկատմամբ առնուած քանի մը տեղեկութիւններ, սակայն, ցոյց կուտան թէ ուշնաւորութիւն մը պիտի ըլլայ։ Նոր Պապին դիմագծութիւնը նուրբ է ու կայտառ, աչքերը եռանդուն են, բերանը ու նայուածքը համակրութիւն ու սրամտութիւն ցոյց կու տան։ Մագումը չատ համեստ է. իր կեանքին ու ասպարէզին մէջ պաշտաւնութիւններ վարեցած է, նաեւ Բարտշի ուշեցոյց Բռամբոլա կարտինալներէն, բայց ոչինչէ սկսիլ եւ մինչեւ Պապութեան հասնիլ, ատիկա քաղաքացութենէն տարբեր բան մըն է եւ կարելի է ըսել Պոսէլի հետ.—«Զիսօնքը ո՛չ գիպուածի եւ ոչ ալ բաղդի վրայ» Իր կղերական ասպարէզին ամբողջ առաջին մասին մէջ ցոյց տուաւ վարչադէտի եւ կղերական կարգապահութեան վերաւնորդելի յատկութիւն մը, որոնք նպաստեցին՝ կարտինալներու ժողովին ուշադրութիւնը անոր վրայ հրաւիրելուն։ Իր առաջին ուսումը ստացաւ՝ ծննդավայրին՝ Թրէվիզիի մէջ եւ յետոյ Բասթէլիքրանքոյի եկեղեցական քոլէջը մտաւ, անկէ Բատուայի կղերական վարժարանը ընդունուելով ասատուածաբանութիւն ուսաւ։ Երիտասարդ հասակին մէջ քահանայ ձեռնադրուելով դանազան պաշտօններ վարեց։ Թրէվիզիի եպիսկոպոսը, տեսնելով անոր արժանիքը, իր քովը առաւ։ Հետզհետէ առաջ երթալով 1884ին Մանթուի եպիսկոպոս կարգուեցաւ։ Իր թեմին մէջ կղերականներու խիստ կարգապահութիւն մը հաստատեց եւ անոնց բարձր ասոյթ ճանի ուսում մը ալ տուաւ։ Ինը տարի ետքը Վենետիկի Պատրիարք եղաւ, մինչդեռ Իտալիոյ կառավարութիւնը չէր ուզած վաւերացնել ուրիշ երկու ընտրելիներ։ Այդ ընդդիմութիւնը Սարթօ եպիսկոպոսին անձին համար չէր, այլ սկզբունքի խնդիրի՝ որ առաջ եկած էր։ Վենետիկի աթոռը երկու տարիէ ի վեր թափուր էր։ Իտալիոյ թագաւորը, իրրեւ ժառանգորդ Վենետիկի նախկին վարչութեան՝ Վենետիկի պատրիարքութեան վրայ վերին հսկողութեան իրաւունք կը պահանջէր։ Վատիկան գրութիւններ ցոյց կու տար թէ այդ իրաւունքը իր կողմէ պարզ զիջողութիւն մըն էր։ Վէճը պիտի երկարէր երբ Լէոն ԺԳ. Պապը վերջացուց՝ Սարթօ եպիսկոպոսը Վենետիկի եպիսկոպոս կարգելով։ 1893 յունիս 12ին կարտինալութեան աստիճան տուաւ անոր եւ երեք օր ետքն ալ Վենետիկի Պատրիարք անուանեց։ Իտալիոյ կառավարութիւնն ալ չմերժեց վաւերացումը, չուզելով վէճը առաջ տանիլ։ Վենետիկի պատրիարքը, թէեւ անհաշտ հմտաւ հանած էր, սակայն մեղաւորութեան մատնեց այդ պարագան։ Առաջին տարիէն օգտուեցաւ տեսնելու Ումբերթօ թագաւորը եւ յետոյ երբ Վենետիկի մէջ հետզհետէ ընդունեց թէ՝ Ումբերթօ թագաւորը եւ թէ վերջերս ալ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը, վենետիկի մը արժանավայել բոլոր պատիւները ընծայեց։ Ինչպէս յայտնի է, Վատիկան օրինաւոր վենետիկ կը ճանչնայ Իտալիոյ թագաւորը եւ հրանդ կուտայ զայն այնպէս նկատելու ամբողջ Իտալիոյ այն տեղերը որոնք Եկեղեցիին նախկին Պետութեանց մասը չեն կազմած։

—Նոր Պապը չարունակելու պիտի ըլլայ Լէոն ԺԳ.ի քաղաքականութեան։ Բռամբոլա կարտինալէն ետքը Վենետիկի Պատրիարքը Պապութեան սահմանուած ընտրելին էր։ Իրրեւ ճարտար ու փորձանձնաւորութիւն մը, պիտի աւարտէ այն արձանը զոր Լէոն ԺԳ. կը շինէր գաղտփարներու հաթաւածներով։ Կառուցուած չենքը վարիչ մը կ'ուզէր։ Նոր Պապը պիտի իրականացնէ ատիկա։ Երկու նշանաւոր յատկութիւններ ունի։ մեծ բարեսրտութիւն մը եւ հաղուագիւտ իմաստութիւն մը։ Լէոն ԺԳ. շատ կը սիրէր զայն՝ համամտութեանը համար։ Ամէն անգամ որ Վատիկան երթար, Լէոն ԺԳ.ի մեծարանքներուն եւ շնորհներուն կ'արժանանար։ Նաեւ միշտ կ'ըսէր թէ իր յաջորդը պիտի ըլլայ։ Սարթօ կարտինալն ալ մեծ սէր ու պատկառանք կը տածէր Լէոն ԺԳ.ի նկատմամբ եւ իր գործերուն վրայ միշտ տեղեկութիւն կը հաղորդէր։ Լէոն ԺԳ. որ միշտ իր յաջորդը կը նկատէր զայն, ունկնդրութեան մը միջոցին ըսաւ Սարթօ կարտինալին. — «Դիտենք թէ թանկագին ծառայութիւններ պիտի մատուցանեմ, վասն զի ձեզ քահանայապետութեան արժանի ընող յատկութիւնները ունիք»

—Դերմանիա չկրնալով յաջողցնել իր ընտրելին, դերման դիւանագէտ մը ըսեր է թէ Դերմանիա այս անգամ պիտի չկրնայ վիրաւորական դերազոյն գործողութիւնը կատարել։ Ընդարձակ ժողովին քուէն տալ՝ պաշտպանութեան դատապարտեց կրնին փորձ մը՝ այսինքն Աւստրիոյ–Հունգարիոյ, Անգլիոյ, Դերմանիոյ եւ Ամերիկայի գրոծակցութիւնը, վասն զի ատոնք կ'ուզէին անգլօ-սաքսոն կամ գերման թեղի պատկանող մը կոչուի իբրեւ պետ եկեղեցիին, ինչ որ Պապութեան ֆրանսական քաղաքականութեան անկումը պիտի ըլլար։ Ֆրանսա, Հռոմէական եկեղեցիին չափ, պէտք է դոն մնայ այդ ընտրութենէն։

—Սարթօ կարտինալը վերջին պահուն իր ընտրութիւնը կը պարտի այն իրողութեան թէ Սէրգիթիօ Վանուտելլի կարտինալը ու իր կուսակիցները մնաքանեցան անոր քուէ տալու համար։ Դիւանագէտները իր՝ ըսեն թէ Լէոն ԺԳ.ի եւ Ռամբոլլայի քաղաքականութիւնը պիտի շարունակէ։

—Գրիպոնա կ'ըսէ թէ Պիոս Ժ. Վանուտելլիին տալի Ռամբոլլայի բարեկամ է։ Անհաշտ հակումներ ունի զորս կընայ խոնարհութեամբ սքօղել։ Իտալիա նոր Պապէն միայն կը սպասէ այն բանը զոր կ'ուզէ տալ եւ մտադրէլ չէ անոր տալու օրէնքներու ատհանանէն աւելին։

Վենեսիկ.— Նոր Պապին ընտրութիւնը հոս ճշմարիտ անակնկալ մը եղաւ, վասն զի բնաւ չէր սպասուեր։ կ'ըսուի թէ քանի մը տարիէ ի վեր սրտի հիւանդութենէ կը տառապի։ Միայն իտալերէն կը խօսի. ազգէ լատիներէն գիտէ, բայց ճարտարախօսութեան մէջ տկար է։

Թրէնտ.—Պապին ընտրութիւնը իմացուելուն, քաղաքացիները հեռագիր մը ուղղեց ընտրական ժողովին անդամներէն մէկին, խնդրելով որ նոր Պապին ծնունդի տարեթիւնը ատհանանէն եւ օրինութիւնը խնդրէ։ Այդ ընտրութեան առթիւ հանդէսներ պիտի կատարուին։

Հռոմ.—Պապական ընտրական ժողովին անդամներուն յատկացուած կերակուրներու աւելցուածները Հռոմի աղքատներուն բաշխուեցան։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Լորտերու ժողովը.— Իրլանտայի հողային օրինագիծը.— Երեսփ. ժողովին մէջ։

Լոնտոն, 3 օգոստոս. —Այսօր, կարեւոր վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան Լորտերու ժողովին մէջ, ի մասին Իրլանտայի հողային օրինագրծին։ Ինչպէս յայտնի է, այս օրինագիծը կը տրամադրէ որ գիւղացի ազգրակալներ տէր ըլլան իրենց մշակած հողերուն, կառավարական փոխառութեան մը միջոցաւ՝ զոր պիտի վճարեն տոկոսով հանդերձ եւ թեթեւ տարեվճարներով։ Տրվընչայրի դուքսը, Լորտերու ժողովին մէջ նախարարական կուսակցութեան պետը եւ կառավարութեան ներկայացուցիչը աչքէ անցուց օրինագծին գլխաւոր տրամադրութիւնները։ Դուքսը ըսաւ թէ երեսուն տարիէ ի վեր ընդունուած հողային օրէնքները բնաւ չէին յաջողած անդորրութիւն ու հողային բարգաւաճում վերահաստատելու իրլանտայի մէջ։ Մինչ կողմէ՝ իրլանտացի մեծ սեփականատէրեր անտեսական կործանման կը դիմեն, մինչ անսպառ յուզում ու անվերջ հողային դատեր կ'անդամալուծեն Իրլանտայի ազգային ամէնէն կարեւոր ճարտարարուեստը, վատեցնելով ազգրակալները. հետեւաբար՝ նոր օրինագիծը խաղաղութեան գործիք մը պիտի ըլլայ։ Դուքսը յոյս յայտնեց թէ Լորտերու Ժողովը անյաջողութեան չպիտի մատնէ այս օրինագիծը, ուղղելով արմատական փոփոխութիւններ ներմուծել։ Իրլանտացի մեծ հողատէր Ապերքորնի դուքսը ըսաւ թէ նոր օրինագիծը ընկերային հիմարիտ փոփոխութիւն մը առաջ պիտի բերէ իրլանտական ժողովուրդին մէջ։ Բանի մը քանախօսներէ յետոյ, որոնց ամէնքն ալ նպաստաւոր կարծիք յայտնեցին օրինագիծին նկատմամբ, առանց մեծ բարեփոխումներու, երկրորդ ընթերցումով ընդունուեցաւ օրինագիծը։ Ժողովը վերջացաւ։ կէս գիշերը քառորդ անցած։

—Այսօր, կէս օրէն յետոյ, գաղթականներու նախարար Պ. Զէմպրլէն Երեսփ. Ժողովին մէջ պատասխանելով հարցման մը, ըսաւ թէ պատրաստ է Ժողովին ներկայացնել թագաւորին ուղղուած այն ուղերձը՝ զոր ընդունած է վերջերս քանատական Խորհրդարանը, ի նպաստ Իրլանտայի ինքնօրինութեան։ Սամարլէյնի անգլիական զօրքերուն հրամանատար զորավար Մէկենիկ պաշտօնական տեղեկագիր մը տուած էր, ըսելով թէ անգլիական բանակին մէջ գործածուած գնդակները ծանրաւական են, վարենիներու յարձակում մը եւ մղելու։ Երեսփոխան մը պատերազմական նախարար Պ. Պրոդրիքի հարցուց թէ ի՞նչ մտադիր էր ընել։ Պ. Պրոդրիք պատասխանեց թէ աւելի զօրաւոր գնդակներ ղրկած է Սամարլէյնս։

ՄԱՅՐԱԳՈՅՆ–ԱՐԵՒԵԼՔ

Զեմֆերու նեռածումը Ջին։—Արգելիչ հրամանագիրը.—Ռուսերը Մանչուրիոյ մէջ։

Գերլին, 3 օգոստոս.—Նորբ Տոյչէ Ալկիմանեէ Զայթունկ հետեւեալ զեկոյցը կը հրատարակէ զէնքերու եւ ռազմական նիւթերու Ջին ներածման արգելքին վերաբերեալ։ «Յայտնի է թէ, ալրութեանց պահանջումներուն ի պատասխան, 1901 օգոստոս 25 թուակիր կայս. հրամանագրով մը, որ Բէգքինի հաշտութեան վերջնական բրոթոքոլին (օգոստոս 7.) մէջ ալ կը գտնուի, չինական կառավարութիւնը արգիլած էր զէնքերու եւ ռազմական նիւթերու ներածումը Ջին, երկու տարուան ժամանակամիջոցի մը համար, հրամանագրին թուականէն սկսեալ։ Հիմա ակներեւ է թէ Բէգքինի օտար դեսպանները չեն կրցած համաձայնիլ այդ արգելքին տեւողութիւնը երկարելու մասին։ Միւս կողմէ, դեսպաններէն ոմանք հակառակ կարծիքներ յայտնեցին այդ պայմանագրին երկարաձգման նկատմամբ։ Ջինական կառավարութիւնը կը ջանայ եւ առնել տալ այդ արգելքը, մանաւանդ որ սահպուած չէ երկարաձգել այդ պայմանագրը, եթէ երբեք տերութեանց կողմէ չխնդրուի։ Կը կարծուի թէ տերութիւնները արգելքը եւ պիտի առնեն ուրիշ երկիրներէ Ջին եղած զէնքի ու ռազմանիւթերու արտածման մասին։

—Բէթերսպուրկէն Բէօլիճեռ Զայթունկի ուղղուած հեռագիրմը կը ծանուցանէ թէ Ռուսերը նոր երկաթուղի մը կը շինեն, որ Խարպինի գիծը Եալուի գետակին պիտի միացնէ։ Նաեւ Ռուսերը Եումպոքոքի մէջ ձգած են երեք հարիւր հրացան եւ նեղ գծով երկաթուղիի մը շինութեան համար հարկ եղած շինուածանիւթերը։ Միեւնոյն հեռագիրը կ'աւելցնէ թէ, ճարտնական լրագրի մը խօսքին նայելով, Ռուսերը զօրանոցներ կը շինեն Մանչուրիոյ մէջ եւ ահագին քանակութեամբ հրացաններ կը ղրկեն ռազմագիտական կէտերու վրայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՀՐԵԱՆԵՐԸ

Համաժողով հրեական խնդրին համար.— Ամերիկեան լրագրի մը կարծիքը։

Նիւ-Եորք, 3 օգոստոս.—Հոս ընդհանրապէս չի գտներ Պ. Արնոլտ Ուայթի համաժողով մը գումարելու Ռուսիոյ հետ։ համաժողով մը գումարելու Ռուսիոյ հետ։ Ֆոմհերոլ Ասվերթայզր կ'ըսէ. «Մեր առաջարկը դժնդակ պիտի թուի Ռուսիոյ, իր մերժումը յայտնելէ յետոյ Բիլնկվի դէպքերուն համար արուած զեկոյցի մասին, ոչ թէ պարզ անհաներու կողմէ տրուելուն պատճառու. այլ Հրեաներու վիճակը Ռուսիոյ մէջ՝ զուտ ներքին գործ մը ըլլալուն համար։ Ճնշուած ցեղի մը նկատմամբ մեր ցոյց տուած համակրանքն զատ մեր միակ չէնը այս գործին մէջ սա է թէ ձգտում մը կայ Ամերիկեան ապաստանարան ընել հրեաներուն, օգնելու անոնց եւ ձուլելու իր մէջ»

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Կաշառման փորձը. — Լրագիրներուն կարծիքը.—Կոմս Քուէն Հէտերվարիի յայտարարութիւնները։

Վիեննա, 3 օգոստոս.—Աւստրիոյ և Հունգարիոյ պաշտ. լրագիրները կ'ըսեն թէ կաշառման փորձերը դիտմամբ պատրաստուած էին ընդդիմադիր կուսակցութեան կողմէ, որպէս զի մեսանն Քուէն Հէտերվարի կոմսին եւ կորտեան մասնեն Զաքարի կոմսը։ Բիններ յանձնախումբը մեծ լուսաբանութիւն մը առաջ չէ բերած գործին մէջ։ Այս առաջ կ'ըսուէր թէ օրագրող Սինկէր համախորհուրդ գործեր է Զաքարի կոմսին ու Տիէնէս երեսփոխանին հետ, կաշառման գործին մէջ։ Սինկէր կը խոստովանի նուազած ըլլալը, երբ տաքի. Բարի կողմէ յայտնութիւններ եղան Եբեսի. Ժողովին մէջ։ Նաեւ կը պաշտպանէ նախարարապետ Պ. Քուէն Հէտերվարիի անմեղութիւնը, յայտարարելով թէ Զաքարի կոմսը չէր ուզած որ նախարարապետին ականջը հոսանի կաշառման գործը։

—Բէչթայէն կը հեռագրեն թէ քննիչ յանձնախումբը լսեր է կոմս Քուէն Հէտերվարիի բացատրութիւնները։ Այս վերջինը յայտարարեր է թէ տեղեկութիւն չունէր կոմս Զաքարի տարբերներէն եւ թէ պաշտպանատէ մը իմացած էր որ կոմս Զաքարի փորձած էր կաշառել տոքթ. Զղթան Բաբը։ Նաեւ յայտարարեր է թէ չի ճանչնար ո՛չ Սինկէրը, ո՛չ Տիէնէսը, եւ թէ Բարլինս Նասիոնալի մէջ չէր գտնուեր այն պահուն երբ Սինկէր կոմս Զաքարի ծանուցեր է թէ թէ Տիէնէս յաջողած էր կաշառել տոքթ. Բաբը։ Կոմս Քուէն Հէտերվարի վերջին օրերը կոմս Զաքարի հետ ունեցած յաճախակի տեսակցութեանց մասին ըսաւ թէ անձնական էին եւ ոչ թէ պաշտօնական։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԷՐԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուին ամերիկեան դեսպանը, որդին, աղջիկը, առաջին ու երկրորդ քարտուղարները եւ առաջին թարգմանը, Քամբրոնիոնը փաշայի աղջիկը ու փեսան, Ռուսիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը, քաջը, աղջիկը եւ հիւր մը, Կ. Պոլսոյ իտալական դեր-Ֆիւպատոսը, Անգլիոյ դեսպանատան նախագրդ թարգման Սըր Ալիքէա Սանտիքն ու կինը, Իզմիրի ռումանական հիւպատոսը սս Կ. Պոլսոյ դեսպանատան երկրորդ թարգմանը, Յունաստանի երեսփոխաններէն երկու հոգի ու դեսպանատան թարգմաններէն մէկը, Տիկին Զաբրիֆի ու երեք հիւրեր եւ հիւրանոցին առջեւի բարձրաւանդակին վրայ ալ դեսպանատուններէն յանձնարարուած երեսուն հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Լիմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՅԻՆ նախորդ ընդհանուր ասոյենը եւ Տիկին Կ. Օպուանս, նոյն Պանքային խորհրդական Բանիրի պէյի հետ, երէկ կայս. Պալատատ հիւրանոցէն դիտեցին Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով անոնց ներկայութիւնը բարեհաճեցաւ սենեկապետ Լիմին պէյի միջոցաւ Իր կայս. մեծարանքները հաղորդել տալ Պ. ու Տիկին Կ. Օպուանսի։

ՄՈՎԱՅԻՆ նոր նախարար ձէլալ պէյ, կ'ըսէ Մայիսմաթ, պաշտօնի կոչուած օրէն ի վեր նոյն պաշտօնարանին բոլոր գործերը աւելի կանոնաւոր ընթացք մը ստացած են եւ ամէն մասերուն մէջ գործունէութիւն մը կը տիրէ։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ հիմակուընէ երախտագիտական ընդհանուր զգացում մը կը տիրէ ամէն կողմ՝ այն վստահութեամբ թէ ն

գումիսէր Բիղա էֆ.ի, առաջին գումիսէր Հաճի Իսմէր էֆ.ի եւ ոստիկան-զինուորներու տեղակալ Շաքիր էֆ.ի։

ՍԵՐԳԻՈՑ դեսպանատան զինուորական կցորդ Լէյթնանն գնդապետը Բեգրօ Ա. Թագաւորին արքունիքին հրամանատար կարգուեցաւ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.— Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդը, առջի օրուան նիստին մէջ, զեկուցաւ օսմ. հանրային պարտքի միացման ծրագրով։ Ներկայ էին Պ. Կ. Օպուչոս եւ նոյն վարչութեան մօտ կայս. դոմիսէրը։ Բոլոր պատուիրակները ընդունեցին ծրագիրը։ Անգլիոյ պատուիրակը վերապահութիւն յայտնեց քանի մը կէտերու մասին, զանոնք փոփոխութեան կարօտ նկատելով։ Ինչպէս այսմի է, կը յարէ Մոնիդիօռ, օսմ. կառավարութիւնը ընդունած է աւելի լաւագոյն պայմաններ գործադրել C սէրիին համար եւ աւելցնել ժամանցումի պայմանաժամը։ Միւս փոփոխութիւնները գլխաւոր կէտերուն չեն վերաբերիր, որով համաձայնութիւն մը հաւանական է։

—Սեւրէք կ'իմանայ թէ անգլիական պատուիրակ Սըր Հէնրի Պապինկթըն Սմիթ ծանուցեր է ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ անգլիացի ու հոլանդացի արժետէրերը վերջնականապէս ընդունած են հանրային պարտքի միացման ծրագիրը։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ գումարուած զինուորական ատեանին նախագահ եւ կայս. թիկնապահ էմիլ փաշա, կ'ըսէ Սեւրէք, անցեալ օր Սէլանիկէն Տէտէաղամ ուղեւորեր է։

ԻՏԱԼԻՈՑ դեսպանը եւ տի Մալաբիանա մարքիզուհին, առջի իրիկունը, սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Անգլիոյ ու Սպանիոյ դեսպանները, Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատարը, Իսպանիոյ դեսպանատան խորհրդականը ու առաջին թարգմանը եւ Անգլիոյ դեսպանատան պաշտօնեաներէն ոմանք։

ՍԱՄՍՈՒՆ ՄԷՋ ՊԱՆԲԱ.— Սամսոնի ժողովին նախագահ Պ. Սոփուլիս որ Ա. թէնք կը գտնուի, երկուշաբթի օրը տեսակցութիւն մը ունեցեր է նախաբարապետ Պ. Ռալլիի հետ։ Սամսոնի մէջ պանքա մը հաստատելու մասին։ Պ. Ռալլի, որ նաթարարութեան պանքային վարչական Խորհուրդին նախագահն է, յայտարարեր է որ այդ հաստատութիւնը պատրաստ է դրամագլուխին մէկ մասը մատակարարելու։

ՑՈՒՆԱՑ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.— Մեծ-Եպարքոսը, առջի օրը, իր թիկնապահներէն մէկին միջոցաւ, Ցունաց Ս. Պատրիարքին որպիսութիւնը հարցուց։

—Հելլենական հիւպատոսը, առջի օրը, Ցէնէրի Պատրիարքարանը երթալով, Տ. Եռաքիմ Դ.ի որպիսութիւնը հարցուց։

ՊԷՐՏԻԱՆՍԿԻ (Ռուսիա) օսմ. դեսպանատան Եռաննիտի էֆ. մեռեր է նոյն քաղաքին մէջ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Նոյեմ Ֆերայէ Բրեսէ կ'իմանայ թէ Պաղտատի երկաթուղին չնչելիք դրամատէրներուն միւս խորհրդակցութիւններ կը կատարուին՝ չնուութեանց եւ Ընկերութեան գործառնութիւններուն նկատմամբ։

ՆԱՀԱՆԳԵՐՈՒՄ կեդրոններուն մէջ ալ, ինչպէս Կ. Պոլսոյ մէջ կայ, պատուասի աշխատանոցներ պիտի հաստատուին՝ երկրագործութեան զարգացմանը նպաստելու համար։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ պաշտօնեաներու հանգրստեան թոշակի անտուկին ընդհանուր քննիչ կարգուեցաւ Թաղ. գլխաւորն հայտակարութեան նախորդ առջին քարտուղար Մուսթաֆա էֆ. որ քանի մը օրէն ճամբայ պիտի ելլէ՝ Տրապիզոնէն սկսելով բոլոր նահանգները այցելելու։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը խիստ հրամաններ ուղարկեց ամէն կողմ՝ պէտք եղածին պէս քննել թաղապետական հիւանդանոցները, որոնք ժողովուրդին հանգստութիւնը համար հաստատուած են։ Նաեւ անոնց ծախքերուն յատկացուած գումարները հաստատելով, գործումի եւ անհոգութեան պատճառ չտալ։

ԳԻՆԱԲԵՒՕՑԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Ծովային Նախարարութեան շինարարական ճարտարագէտները կը քննեն Գարաքէօյի կամուրջին տեղ նոր մը շինելու մասին արուած յատակագիծերը։ Ընդունուելիք ծրագրոյն համաձայն հարկ եղած յանձնարարութիւնները պիտի կատարուին։

ԱՑՏՐՆԻ կուսակալութեան հրահանգ տրուեցաւ որ Իզմիրի մէջ երեւան ելած ծաղկախտին առաջքը փութով առնելու մասին տեղւոյն թաղապետական բժիշկները խիստ հսկողութիւն կատարեն։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ պաշտօնարաններուն հրահանգ տրուեցաւ որ նուազուրդի գործողութիւնները աւելի կանոնաւոր կերպով կատարուին։

ԲՐՈՄԻ ՀԱՆԹԵՐԸ.—Մոնիդիօռ մասնաւոր լրագրի մը մէջ կ'ըսէ թէ քրոմի ամէնէն կարեւոր հանքը Պրուսայի նահանգին մէջ է Բէյլիշ լեռան հարաւային կողմը՝ Տաղ Արտը անուն տեղը։ Այդ հանքին արտադրութիւնները գրասենեակով Բէօթահէա կը տարուին եւ անկէ երկաթուղիով Իզմիր, ուր չոգենաւ կը դրուին։ Նոյն հանքին ամէնէն շատ արտադրած տեղն է Մաքրի՝ Այտընի նահանգին մէջ։ Արտածման նաւահանգիստներն են Մաքրի, Իշքինիք եւ Ճովա։ Իզմիր ալ քրոմ կը տարուի Այտընի երկաթուղիին կայարաններուն չրջակայ լեռներէն Սէրայքէօյէն անդին։ Քրոմի ուրիշ հանքեր ալ կան, սակայն բնական դժուարութիւններ արգելք կ'ըլլան անոնց չահագործելուն։ Քանի տարի առաջ քրոմի մէկ թոնոն, 50 աստիճան, տասերկու անգլիական ոսկի կ'արժէր։ Այսօր 3 ոսկի 10 շիլին եւ նոյն իսկ 3 ոսկիի չոգենաւ կը յանձնուի։ Քրոմ արտադրող ուրիշ վայրերն են Նոր-Բալէստինա, Հունգարիա, Յունաստան եւ Նիւ-Ցաունլէնտ։ Քալիֆորնիա ու Նոր-Սկովտիա ալ կ'արտադրեն, սակայն մինչեւ հիմա այնքան գոհացուցիչ արդիւնք մը չեն ունեցած։ Քրոմը գլխաւորաբար կը ղրկուի Կլասկո, Լիվերբուլ, Անվէրս, Ռոթերտամ, Համպուրկ, Հավր, Մարսիլիա, Նիւ-Եորք, Ֆիլատէլֆիա եւ Պալթիմոր։ Արտածում կատարող ամէնէն հին ու կարեւոր տունն է անգլիական վաճառատուն մը։ Անկէ եաքը կայ օսմ. տուն մը որ Տաղ Արաբի քրոմի հանքերը կը շահագործէ։ Ատոնցմէ զատ Օսմանցիներ, Ֆրանսացիներ, Ամերիկացիներ ու Հոլանդացիներ ալ նուազ կարեւոր գործեր կ'ընեն։

ՀՈՉԱԿ.— Լիմիթէնի նահանգին մէջ խոզակի բերքը, այս տարի, գրեթէ եօթը հազար հակ է։ Ատոնց քիլոն 18–19 դր.ի ծախուած է՝ ոսկին 123 էն։

ԾԽԱՀՈՏ.— Տէպէաղամէն կը գրեն թէ ծխախտի արտածումը սկսած է։ Մինչեւ հիմա 2900 հակ արտածուած են։

ԵԱՆԵՒԱՅԻ մէջ այս տարի հունձքերը խիստ լաւ վիճակի մէջ են։

ՊԵՏԱԿՈՆ Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին մէջ, առջի օրը, Ծաոյի հեռագրական թելին նկատմամբ բացատրութիւններ առնուեցան հեռագրական վերատեսչութեան այն պաշտօնատարներէն, որոնք հրաւիրուած էին։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ.— Կայս. Իրատէ մը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, հրամայեց որ Մախսուսէի վարչութիւնը աւելի բարեկարգ վիճակի մը վերածուի։ Ծովային նախարարութեան ծանուցագիրը չուտով կատարել նոր չոգենաւերու ապսպրանքը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻՆ առնուած լուրերու նայելով, այս օրերս սասակ տաք կ'ընէ այդ կողմերը։ Աղեքսանդրիոյ մէջ չուքի տակ չերմաչափը 31 աստիճան է, Դահրէ, Սիւէզ, Պէնի-Սուէֆ եւ Կիզէ՝ 36, Ասիւութ՝ 38, Ասուան՝ 41, Ռուտի-Հալֆա ու Պէրպէր՝ 44 եւ Խարթում՝ 40։

ԿԱԼԱՅԻ օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Մանուէլ էֆ. Ազարեան, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԱՐՂԸՆԻի հանքին այս տարուան արտադրութենէն հինգ հարիւր հազար ֆիւնտ պիտի ղրկուի Լոնտոն։ Մուսա էֆ. անուն անձ մը յանձն առեր է փոխադրութեան գործը։ այդ պղինձները մինչեւ յառաջիկայ Մարտի վերջը ամբողջովին Իսքէնտէրուն փոխադրուած պիտի ըլլան։ հակառակ պարագային Մուսա էֆ. երկու հարիւր օսմ. ոսկի պիտի վճարէ՝ իբրեւ տուգանք։

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՑ Պէլճիական նորընտիր հիւպատոս Պ. Ռատոֆի պաշտօնը վաւերացաւ Բ. Դրան կողմէ։

ՎԱՃՐԱԳ ԿԻՆ.—Ավրաթ Հիսարի մէջ Վասիլիքի անուն կին մը սպաններ է իր երեկը՝ Դարաեանին։ Վասիլիքի ուրիշ մէկը կը սիրէր եւ բնականաբար երիկը իրեն համար անտանելի խոչընդոտ մըն էր։ ուստի որոշեր է զայն մէջտեղէն վերցնել։ Լաքօ անուն տեղը երկանը վրայ յարձակելով, կացինով կոտոր է խեղճ մարդուն գլուխը։ Այդ վայրագ կինը ձերբակալուելով գլուխակին կեդրոնը տարուեր է։

ԳԱՏԸԳԻՒՂի նաւամատոյցին մօտ, առջի դիշերը, Ալիքէա անուն մարդ մը ձերբակալուեցաւ, երբ լուսայախոյս Միխալի խանութը կողոպտելու զբաղած էր։ Ալիքէա որ Բերայի մէջ եկեղեցիներէ գողութիւն կատարած վաղեմի չարագործ մըն է, Սկիւտարի ոստիկանութեան ղրկուեցաւ։

ԳԱՎԱՌԷն Բուսէլի Ֆէյէր ատնող ճամբուն վրայ, անցեալ իրիկուն, քանի հոգի յարձակեցան Կրէտցի գաղթականի մը վրայ՝ Սայիտ որ օշխար գնելու կերթար։ Ունեցած քանուրթ մէջիրտէն կողոպտեցին եւ տաքին մէկ մասը կորսուցին։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կը կատարէ։

ԿՈՐՍՈՒԱԹ թղթապանակ մը որ օսմ. պանքնոթներ եւ գործի վերաբերեալ թուղթեր կը պարունակէ։ Լաւ վարձատրութիւն պիտի տրուի նոր որ այդ թղթապանակը տանի Պ. Մաքս Վէյսէրի, կամ Բերա Բէյէս եւ կամ Սըմմըր Բէյէս, թարգմանի։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԴ.—1890ի 4 % Օսմանիէ պարտաթուղթի ունեցչներուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերուն 27րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1903, 31/13 օգոստոսին, Հանր. Պարտքի Վարութեան մէջ, Պոլիս՝ Ճըղալ Օղլու փողոց։

Ա.ԶԴ.—1890ի 4 % Բոնոտիթէ Օսմ. պարտաթուղթի տէրութեան կը ծանուցուի թէ ոչիալ պարտաթուղթերու 26րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1903, 31/13 օգոստոսին Հանր. Պարտքի Վարչութեան մէջ, Պոլիս Ճըղալ Օղլու փողոց։

Կ. Պոլիս 21/3 օգոստ. 1903 3—4

Ա.ԶԴ. — Օսմ. Հանր. Պարտքի Թողեալ հասոյթներու ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի աշակերտներուն, թէ նոյն հաստատութեան վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 1/14 երկուշաբթի, եւ դասերը պիտի սկսին նոյն օրը։ Հետեւաբար առաջին եւ երկրորդ դասարանի աշակերտները կը հրաւիրուին նոյն թուականին ներկայ գտնուիլ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին մէջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

24/0 Օգոստ. 1903 2—15

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մովային նախարարը ճէլալ պէյ չնորհակալութեան այցագրտ զրկած է Մ. Պատրիարքը Հոր որ այցելած էր Ն. վսեմութեան եւ պաշտօնը չնորհաւորած։

— Խառն Ժողովը իր վերջին նստին մէջ նկատողութեան առեր է Ուսումն. Խորհրդոյ մէջ տեղեկագիրը, կազմական կանոնագրին 41 րդ յօդուածին ինչ ինչ սրամադրութեանց փոփոխութեան համար։ Այս յօդուածը կը վերաբերի ուսուցիչներու եւ տեսուչներու պաշտօնավարութեան եւ անոնց իրաւասութեան։ Ինչպէս յայտնի է, վերջին ատենները բաւական խնդիրներ ծագեցան մէջ քանի ուսուցիչներու բողոքին եւ Ուսումն. Խորհրդոյ միջամտութեան վրայ։ Առնց մեղադրանք ընդմիշտ վերջ տալու համար, հարկ տեսնուած է նոր կարգադրութիւններու։ Խառն Ժողովը հետեւեալ որոշումները տուած է։ Նախ՝ ուսուցիչները եւ կամ տեսուչները ասկէ վերջ պիտի ընտրուին Թաղ. Խորհուրդներէ, եւ Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ հաստատուելէ յետոյ Պատրիարքական վաւերացման պիտի ենթարկուին։ Թաղ. Խորհուրդները կամ Հոգաբարձութիւնները տարւոյ չրջանին մէջ իրաւունք չպիտի ունենան ո եւ է ուսուցիչ հրաժարեցնելու։ Եթէ հարկեցուցիչ պատճառ մը ըլլայ, պիտի տեղեկագրեն Ուսումն. Խորհրդոյ, պատճառաբանելով իրենց այս կարգադրութիւնը։ Միեւնոյն ատեն ուսուցիչներու ալ արդեւք դրուած է որ իրենք ալ ուզած ատենին չտեղափոխուին։ այն ուսուցիչը որ տարւոյ չրջանին մէջ կը թողու վարժարանը ու կը մեկնի, 1էն 6 ամիս պիտի զրկուի ուսուցչութենէ։ Այն ուսուցիչները որոնք տարեշրջանին վերջին վեցամսեայն պիտի պաշտօն վարած են, իրաւունք պիտի ունենան արձակուրդի ամսական ստանալու։ Այս տրամադրութիւններուն մէջ թէ՛ Թաղ. Խորհուրդներուն եւ թէ ուսուցիչներուն իրաւունքները պաշտպանուած են։

—Տ. Հմայեակ Սրբազանէն եաքը՝ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ. ալ գիր մը ուղղելով Ս. Պատրիարքին, հրաժարած է Իզմիրի առաջնորդութեան ընտրելիութենէ։ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ. չնորհակալութիւն կը յայտնէ Ազգ. Վարչութեան՝ զինքը եռանուն ցանկին գլուխը դրած ըլլալու պատուին համար, բայց կ'ասելցնէ՝ իր անձնական տկարութիւնը առաջ բերելով՝ իր գաւառական որ եւ է պաշտօն չի կրնար ընդունիլ։

—Հանգուցեալ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի հոգւոյն ի հանգիստ վաղը Խաչատուրի Ս. Աստեփանոս եկեղեցին մէջ պիտի պատարագէ Տ. Տիրայր վրդ. եւ ապա հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի, որուն ներկայ պիտի գտնուին Թաղ. Խորհուրդը, վարժարանին աշակերտները եւ Աղքատախնամի անդամները։

—Ժուռնալ տը Սալոնիք ֆրանսերէն թերթը, պատմելով քաղաքին Հայոց երեց Տ. Մկրտիչ քահ. Զէլատեանի երէցկոնոյ ցաւալի մահը որ առաջ եկած էր իր աղջիկը բոցերուն մէջէն ազատել փորձած պահուն ստացած վերքերէն, ցաւակցութիւն կը յայտնէ թէ՛ յիշեալ քահանային եւ թէ Սէլանիկի հայ մատրան հոգաբարձութեան։ Ս. Պատրիարքն ալ ցաւակցական նամակ մը ուղղած է՝ անոր երէցկոնոջ ու զաւկին մահուան առթիւ։ Նոյնպէս ցաւակցական գրեր ուղղած են Արմաշական վարդապետներէն ոմանք։

—Ռոտոսթոյէն կը հաղորդեն թէ տեղւոյն ազգայինները իմանալով որ Իզմիրի մէջ տրամադրութիւն կայ իրենց Առաջնորդը հրաւիրելու Վիճակին հովութեան, դիմում ըրեր են Տ. Ներսէս եպիսկ.ի, որպէս զի չհեռանայ Ռոտոսթոյէն, երբ մանաւանդ վարժարանին վերաչինութեան հրամանը ստացուած է եւ Ասլանեան Սրբազան քաղաքական ամէն միջոց կը գործադրէ, այդ կարեւոր գործը գլուխ հանելու համար։

—Պարտ. Փոխանորդ Տ. Դարբիկ եպիսկ. վաղը Բերա պատգարան նուիրակի Փոխանորդ Տ. Պրիսմանիրոյ այցելելով, նորընտիր Պիոս Ժ.ի թագադրութեան առթիւ ի դիմաց Ս. Պատրիարքին չնորհաւորական այցելութիւն պիտի տայ։

—Խաչգիւղի որբանոցին վերանորոգութեան գործը, Խնամակալութեան մասաւոր մէկ նիստին մէջ պիտի որոշուի վերջնականապէս։ Բարեսէր Տիկին մը, խնամակալուհիներէն Տիկին Տ. Ցարութիւնեանի միջոցաւ, 200 ոսկի խոստացած է տալ։ կը լուսացուի որ 2–300 ոսկի ալ կարելի ըլլայ հայթայթել նուիրատուութեամբ։

— Պալաթի Թաղ. Խորհուրդը եւ Թաղեցիները խնդրած էին որ տեղւոյն եկեղեցիին մէջ ի աղայ տրոց դպրութիւն ընող տիրացու Միքայէլ Գիւլպիւլեանը քահանայ ձեռնադրուի, իսկ տեղւոյն քահանայից դասը հակառակած էր։ Կրօն. Ժողովի վերջին նստին մէջ որոշուեցաւ յետաձգել առ այժմ նոյն տիրացուին քահանայական ձեռնադրութեան արտօնութիւնը։

—Պարտիզակէն կը գրեն մեզ.—«Ինչպէս ծանուցուած էր Արեւելքի մէջոցաւ, Բերայի ուսադերէց Տ. Յովհ. Ա. քահանայ Մկրտեան յուլիս 8ին Պարտիզակ՝ իր ծննդավայրը գալով, անցեալ տարուընէ իր մտադրած մէկ բարի խորհուրդն իրագործեց, ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառելով։ Պարտիզակէն դէպի Տօնկալ եւ Օվաճրգ հայաբնակ գիւղերը երթեւեկելու ճամբուն մէջ տեղը աղբիւր մը կայ՝ որ Մկրեանց նախնեաւն լինչատակն է իբր 200 տարիներէ ի վեր։ Ժամանակ ժամանակ թէեւ նորոգուած է այդ աղբիւրը, սակայն վերջին տարիներս նորոգութեան պէտքն աւելի զգալի եղած էր, մանաւանդ որ երթեւեկութիւնները չատնալէ զատ, այդ կողմերը չերամատուներ չունենալով բնակչութիւն հաստատուած է, որոնց խնդրանաց վրայ Տ. Հայրը Պոլսէն երկաթեայ խողովակներ զրկած էր, եւ այս անգամ իր ներկայութեամբ խողովակները դետեղուելով աղբիւրը չինուեցաւ ու ճակատը դրուեցաւ հետեւեալ արձանագրութիւնը.

«Աղբիւրս անուշակ ջրոյ, ընդ մէջ Պարտիզակի եւ Տօնկալի, միւռատակ է, նախանօր Մկրեանց տոհմին ի Պաղչէհիկ, Մահտեսի Մկր Երանեալ Պապուն, զոր վերանորոգեաց երկաթեայ խողովակօք, Թոռնորդի Նարին, Տէր Յովհ. Աւագ քահանայ Կ. Մկրեան ի փառս Միոյն Աստուծոյ.

«1702 Ռ.ՃԾԱ.—1902–Ռ.ՃԾԱ.»։

«Վիճակիս առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս Արքեպիսկ. որ այս միջոցիս Մերտէկէօզէն Պարտիզակ եկած էր, յատկապէս գնայ աղբիւրը տեսնելու, որուն չատ հաւանելով չնորհակալութիւն յայտնեց Մկրեան Տէր Հօր, ինչպէս չնորհակալ եղած է ամբողջ հատարակութիւնը։»

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐԻՏԻԶԱՆ

Վարժարանիս նպատակն է տալ միջնակարգ, հիմնական կրթութիւն մը, հետեւելով անգլիական ու ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութիւններու (High School) ծրագրին։ Նոյն ատեն ալ սակայն նպատակ առնելով երկրին պահանջները՝ մասնաւոր խնամք կը տարուի տեսնելու ու պատկան լեզուներու եւ գրականութեան, ինչպէս նաեւ ֆրանսերէնի։

Ամէնէն պզտիկ կարգերէն սկսելով՝ կարգ մը դասեր կ'ամենդուին անգլերէն լեզուով, որպէս զի բոլոր աշակերտները կանոնաւոր ընթացքեան անցնիլերէնին։

Տնօրէնը տոքթ. Զէմպլըրը կ'աւանդէ տոմարակալութեան դասը, որ մասնաւորապէս կը յարմարցնէ ընթացաւարտները գործնական կեանքի։

Առողջապահութեան դասը կ'աւանդէ վարժարանին բժիշկը, որ միանգամայն մօտէն կը հսկէ բոլոր աշակերտներուն առողջութեանը վրայ։

Գիտական ճիւղերու դասախօսութիւնները արդիւնաւորելու համար՝ վարժարանը ունի պիտանի ու անհրաժեշտ գործիքներու ընտիր հաւաքածոյ մը։

Նորակառոյց նպատակայարմար չէնքը եւ նորատաց ընդարձակ հողերն՝ ամէն մամանակէ աւելի նպաստաւոր են աշակերտներու հանգստութեան եւ առողջութեան, գեղը ըլլալով արդէն հանրածանօթ՝ իր մաքուր օդովն ու գեղեցիկ տեսարանովը։

Վարժարանիս վերաբացումը (24դդ. տարեշրջան) տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. երեքին (Ը. Ե.)։ Տարեթուակն է 16 օսմ. ոսկի։ Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել անձամբ՝ Պապկ Հաուզ, Կ. Պոլիս, կամ նամակով Տնօրէնութեան, Պարտիզակ։ 3—15

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՖՈՆՍԷԱՆԹԻՆՈՒԷԼ)

ԻՇԼ, 6 օգոստոս.— Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը ընդունեց Հունգարիոյ նախարարապետ Քուէնհէյերվարի կոմսը։ Ունկընդրութիւնը երկար տեւեց։

ԻՇԼ, 7 օգոստոս.—Քուէն Հէյերվարի կոմսը այսօր նորէն կայսր ներկայացաւ եւ ունկնդրութիւնը երկար տեւեց։ Հունգարիոյ նախարարապետը իրիկուան Թէշթա պիտի դառնայ, ուր վաղը նախարարաց Խորհուրդ մը պիտի գումարուի՝ իմանալու Հէյերվարի կոմսին տեղեկագիրը՝ Իշլ կատարած ուղեւորութեան արդիւնքին վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Լուսարար թագաւորը օգոստոս 13ին կամ 14ին Մարիէնպատ պիտի ժամանէ՝ անոր դարմանելու համար։

ՀՌՈՄ.—Պապը, այսօր, պաշտօնապէս ընդունեց Վատիկանի դեսպանատան մարմինը։ Անոնց երիցագոյն անդամին կողմէ արտասանուած ճառին պատասխանելով, Պիոս Ժ. բարեմաղթութիւններ ըրաւ դաշնադաշն ժողովուրդներու վերնապետներուն համար։ Յարեց թէ եկեղեցին բնական զօրավիգն է վերնապետներուն, կառավարութեանց եւ օրէնքներուն։ Նաեւ թէ փափաքը է խաղաղութեան ամրապնդման՝ ամէնուն օգուտին համար։ Պապը խօսքը աւարտեց իր օրհնութիւնը տալով բոլոր դեսպաններուն։

—Պիոս Ժ. Պապը արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնը առաջարկեց եկեղեցական արտասովոր գործերու վերատեսուչ Սաթոլիի կարտինալին որ մերժեց։ Յետոյ առաջարկեց Ռալակնիս կարտինալին որ մինչեւ իրիկուն ժամանակ ուզեց խորհելու համար։ Երկուշաբթի օրը կատարուելիք կարտինալներու դասնիկ նիստին մէջ Պապը նոր կարտինալներ պիտի անուանէ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սքաւրլինային նախկին ատենապետ Պ. Բոլ Վանդերվէլտ մեռաւ։

—Լեագիրները կ'իմանան թէ Վիէննայի սերպ դեսպան Պ. Բրիսիչ հանգստեան կոչուած է։

ՍԻՆԱՅԻԱ.— Ռումանիոյ թագաւորը ու թագուհին արտասահման ուղեւորեցան։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 7 օգոստոս.— Իսմպէրներու դասը վաղը պիտի սկսի Սէնի եղեռնադատ ատեանին առջեւ՝ Պ. Պոնսէի նախագահութեամբ։ Պ. Լապորի Տիկին Իսմպէրի փաստաբան կարգուած է։

ՎԻԷՆՆԱ.—Վիլհէլմ կայսրը սեպտեմբեր 18ին Վիէննա պիտի ժամանէ եւ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր հետը պիտի ըլլայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—կը հերքուի քանի մը լրագիրներու այն լուրը թէ Լոր Միլնէրի ուրիշ մը պիտի յաջորդէ՝ իբրեւ Թրանսվալի կառավարիչ։

ՀՌՈՄ.—Նորէն զրոյց կայ թէ Ռուսիոյ կայսեր Հռոմ այցելելու որոշումը եւ առնուած է։

—Աչխատութիւնները փութով առաջ կը տարուին։ Պապին թագադրութեան արարողութիւնը առաւօտեան ժամ 8ին պիտի կատարուի, որպէս զի ցորեկուան արքունի չմնայ։

ԼԻՎԸՐՊՈՒԼ.— Ամերիկայի մէջ ցորենի ու բամպակի գինը հաստատուն ըլլալով, ցորենը բարձր գինով գոցուեցաւ. 6/5/50ի եւ տրամադրելի բամպակը՝ 6³⁶/₁₀₀ի։

ԲԱՐԻԶ.—Ուշինկդընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նանանդէնրու կառավարութիւնը կը խնդրէ Պիոս Ժ. Պապէն՝ միջամտել Ամերիկայի լատին ցեղերու գործին մէջ։

—Ծովային նախարար Պ. Բէլլէան եւ կանչեց Նիւ-Ցաունլէնտի նաւաքաժնին հրամանատարը, որ զինուորական ատեանի մը առջեւ պիտի հանուի, ծանր ամբաստանութեան մը համար։

ՂԱԼԱԲԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 24 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ս. Ո.	24	28 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	24	29 ½
Ամէնէն վար գին	»	24	26 ½
Բումէլիի երկաթուղի գոց.	ֆր.	125	5
Ամէնէն բարձր գին	»	125	87
Ամէնէն վար գին	»	125	25

ԲԱՑՈՒՄ 25 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Ք. Ն.	24	30 ½
Բումէլիի երկաթուղի	ֆր.	125	25
Շիրքէճի Խարիճ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէնթ		—	—
Օսմ. Գանքա		—	—
Գրէտիտ Ֆէնէրալ Օթտ.		—	—
Դօս. Օթտ. Նանտ է Վալէօռ		—	—
Յատ. Ապատ. Ընկ.		4	60
Ֆրանսէզ բամբնեղուղի		6	—
» ժուլիանս		1	60
» պարտաթուղթ		432	—
Բարատ Գ. Գոլսոյ		506	—
Թրանվայ		100	—
Ֆրէտի Ֆոնսիէ Լիժիրիէն		266	—
Լավրիով		81	—
Անատոլիի երկաթուղի բամբնեղուղի		11	80
« պարտաթուղթ «		522	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	15
Բարիզ » »	ֆր.	22	93 ¾
» » » չէք	»	—	—
Փերլին ամսագոս չէք	մարք	16	66
Վիէննա չէք	ֆիորդ.	21	89

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	17	14
Անգլիական ոսկի	»	109	37
Շօլ էմբէրիու	»	89	25
Քրմնից	»	51	05
Մէճիտիէ ոսկեայ	»	108	—
Մէճիտիէ	»	—	—
Բուպլի Ընդարձակ	Ս. Ո.	6	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	91	31
Օսմանեան Դանթ սէռի Բ.	—	—
» » » Գ. բաց.	21	63
» » » Դ. գոց.	31	75
Օսմանեան Գանքա	12	69
Ռուսական 1896	—	—
Էքզոնական 5 %	41	50
» Մենոքոլ	42	50
Գուլիսթանան 1888	—	—
Եգիպտական ինտիֆիտ	104	50
Բօշինիայ	104	—
Թրանսվալ	4	12
Ճրտոն երկաթուղի	14	50
Փոխանակագիր	26	32 ½

ԲԱՐԻԶ, 7 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	77
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	բաց. Ղրշ.	22	22
	գոց. »	22	32
» » » Բ.	»	—	—
« » » Գ.	»	25	27
Օսմ. Գայս. Գանքա	ֆր.	592	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ուլէրի երկաթուղի	»	127	25
Օսմ. Մարսատուն	»	482	—
Օսմ. Ռէնթ	»	299	—
Ռիօտինիէ Թիւրք 4 %	»	512	—
Քէնտ Լիմնէ	»	1125	—
Իտալական Ռանթ	»	102	42
Պպանիական արտարին	»	91	32
Թրանսվալ	»	107	50
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	140
Գրամագրոյ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 7 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	30
Բումէլի երկաթուղի	»	120	50
Օսմ. Ռէնթ	«	264	—

ԳԵՐԼԻՆ, 7 Օգոստոս

Ռուսկը	ֆր.	—	—
Բումէլի երկաթուղի	»	123	10
Ամստ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104	—
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	210

ՊՐԻՍԼԷԼ, 7 Օգոստոս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		21	92
Բումէլի երկաթուղի		126	—

ԱՌ ՆՈՒՎԷՈ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ա. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Եեկի Ճամի փողոց, թիւ 55

Ցիչեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի պատի թուղթեր, վարագոյր, սֆոռ, ոսկեզօծ չրջանակներ, եւլն. եւլն.։

Գիները խիստ դիւրամատչելի են։

16—52

LA UNION ET PHENIX ESPAGNOL

Ծրանապահն Ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի, եւ կենաց եւ արտադներու. դեր գործակալ Շառլ Անտամիսէ, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թիւ 114։ 8—15

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱԼՊԱԼԵԱՆ

(

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483·42 ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, հայրենի

Մուշուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան դանազան դրութիւնները չուսուցանասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խանի դէմը, Վոյվոտա խան, Ղալաթիա, կ. Պոլիս։ 579

ՍԻՐՈ ՏԸ ՌԷՖՈՌ 'ԻՕՏԷ
ԴԵՒՄՈ՝ ԵՒ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրոպ Անթիքօռպիւթիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշկանութեան, ոսկրոյն ու տկարակազմ տղայոց մարմնի փոփոխութիւնքն դէմ. ինչպէս նաև վիգի գնդիկները հաստեցնելու և ախորժակը բանալու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

ԿԻԼԻԶԱՐ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՏԻՐԻՔԹՕՐԸ ԶԻՆՍ.

Սուլթան Համամ նասսխի նումէրօ 11 վէ 13

Պու տէֆա քիւչատընա մուվաֆֆագ օլսուդումուզ կիւլզար մաղազասը, միւհիթէրէմ միւլէթէրլէրիմիզէն կէօրարի բաղպէթ իւզէրինէ՝ մէվճուտ պուլունան եչեալարատան եալնըզ իքիթիւզ եէլի բարչաեը 11 ղրուշ ֆիեատլա բէգապէթ իչուն մէյտանը ֆիրուսթա չզգարմըշ սըր։

Երfkf հեհալարը

1 ատէտ պէեազ զէֆիրտէն մամուլ ֆրէնկ կէօմլէի. 2 ատէտ պէեազ վէ բէնկլի ֆիլտիգօս ֆանէլալար. 1 ատէտ չզկըլը ֆբրանսըզ ֆիլտիգօս ֆանէլալար. 1 ատէտ ինկիլիզ գումաշընտան մամուլ էրմքէք ատնը. 1 ատէտ պէեազ վէ բէնկլի խալիս եուն թէն ֆանէլալար. 5—6 չիֆթ բէնկլերի խաս ալթը իքի գաթը չօրապ-լար. 4 չիֆթ սբեռ վէ բէնկլի ֆիլտիգօս ֆրանսըզ չօրապլարը. 2 չիֆթ սոն մոտա չըզկլըը քէթէն չօրապլար։

6—7 ատէտ անթիքալը բէնկլի սիւլի մէնտիլլէր. 1 ատէտ գուչագլըզ սաֆի իքէք մէնտիլլէր. 2 ատէտ սոն մոտա սաֆի իքէք բէնկլի մարգալը մէնտիլլէր. 6 ատէտ սոն մոտա ատօրթ գաթը եագալըզլար։

4 չիֆթ սոն մոտա գուլըզլար։

1 թագրմ խալիս մինէլի սոն մոտա զոլ տիւմէլէրի. 3 ատէտ անթիգալը պէեազ վէ բէնկլի սբրի քէթէն մէնտիլլէր. 1 ատէտ խալիս թէլաթին եէնի չզգմա բարա չանթատը։

Գասրն հեհալարը

1 ատէտ պէեազ վէ բէնկլի զաեէթ սիւսլի տէգօլմէ կէօմլէքլէր. 1 ատէտ պէեազ վէ բէնկլի զաեէթ սիւսլի տօնլար 2 ատէտ պէեազ վէ բէնկլի սանթրանճը ֆիլտիգօս ֆանէլալար. 2 ատէտ զաեէթ սիւսլի վէ տանթէլալը իչլէմէլի գաչգօրսէլէր. 1 ատէտ սիւսլի սոն մոտա պէլ գօրսէսի։

5 չիֆթ զաեէթ տաեանըզալը ֆբրանսըզ չօրապալար. 3 չիֆթ ալթը իքի գաթալը սբեռ վէ բէնկլի սագսօնիա չօրապալարը. 2 չիֆթ խալիս քէթէն սանթրանճալը չօրապալար. 1 չիֆթ ատօրթ տիւմէլի սոն մոտա էլտիվէնլէր։

12 ատէտ անթիգալը բէնկլի մէնտիլլէր. 3 ատէտ բէնկլի խալիս քէթէնէն անթիգալը մէնտիլլէր. 1 ատէտ սիւսլի էլ չանթասը տէրուենիտէ բարա չանթասը այնէ մա լէվանթա չիչէսի. 1 ատէտ բէնկլի սիւսլի խալիս եուն սոնատան մամուլ թէն ֆանէլալար. 1 ատէտ կէօքսի իքէք տանթէլալը ֆիլտիգօս ֆանէլալար. 1 ատէտ սոն մոտա իչլէմէլի բէյէլմէքլէր։

Էնվան տիրլու հեհալար

1 ատէտ օնիքի քիչիւրք պէեազ վէ բէնկլի սուբրա էօրթիւսի. 6 ատէտ քէթէն սուբրա բէյէթալը. 6 ատէտ սաչագալը քէթէն սուբրա հավլուլարը. 2 ատէտ թիւլի բէնկլի եիւզ հավլուլարը. 18 ատէտ չէրեզ բէյէթալար. 6 ատէտ պրիթանիա մասէնինտէն մամուլ չաթալ գաչըզլար. 10 ատէտ զաեէթ սիւսլի բիեանօ մսկարը. 6 ատէտ ալթը զուբուկ զանթալլերի՝ օն պիր զուրուշ սրը։ 1 ատէտ զաեէթ զարիֆ հէտիեէլիք մուսֆիզալա տէրունինտէ թապագա մա սիկարալըգ։

3 չիչէ կիւլզար մաղազասը նամմնտիալ օլուանմուշ գօլօնիա. 3 չիչէ հէր նէվ գոգալու լէվանթալար. 1 չիչէ Ամէրիգանըն գօնսալ սաաթը. 2 չիչէ պէեազ մասէն իւզէրինէ տոգսան սէօրթ սեար կիւմիւշ գաբլամա վէ օն սէնէ կարանթի օլմագ իւզրէ չ՝թալ գաչրգալար. 1 այնէլի չէքմէճէ սէրունինտէ զաեէթ կիւզէլ գօգուլու իքի ատէտ լավանտա՝ պիր սապօն՝ պիր բուտրա։

Ճեմիքեէրլեռ մախսուս հեհա

Գասրնալար իչուն բանժէնէն մամուլ իքէքլի կիճէլիքլէր, տէգօլթէլէր, տօրլար, իքէք ֆանէլալար, իչլէմէլի իքէք մէնտիլլէր, իքէք չօրապլար, իչլէմէլի քէթէն իւզէրինէ տէգօլթէ կէօմլէքլէր, իքէքլի վէ բիքէլի զարեօլա էօրթիւլերի, բարա վէ էլ չանթալարը, օն սէքիզ սեար ալթուն պիլէզիք վէ ճէպ սաաթլարը, զաեէթ սիւսլի իքէքլի չօրապ պաղլար, զաեէթ աղըր սէաէթլի վէ թիւյլի եէլբաղէլէր, օն սէքիզ՝ սեար ալթուն վէ գաբլամա գալ տիւմէլերի, զաեէթ սոն մոտա պօեուն պաղլար, իչլէմէլի քէթէն ապատէք վէ թիւյլի հավլուլար, զաեէթ կիւզել քէթէն չօրապլար վէ մէնտիլլէր վէ սոն մոտա չէմիթեէլէր, եվրադ վէ եօլ իչուն թուալէթ թագրմլը պէօեիւք պոյ չանթալար, խալիս քէթէնէն մամուլ հէր նէվ սուբրա թագրմլարը, զաեէթ կիւզել եռալզգ էլտիվէնլէր։

Սիւճճեք ճեմիքեքլերիճեն մախսուս ճեհիհիլիք հեհա

Եաղը թագրմլարը, մահֆազա տէրունինտէ չաթալ պուչագ թագրմլարը, մահֆազա տէրունինտէ լէվանթա թագրմլարը, ժարօնիավարի չէքմէճէլէր վէ էնվաթ տիւրլիւ եաղը իչուն քիազբալըք վէ պունա մամասալ էչեաեը զաեէթ էվվէն մուապանա իթմէք արզու իսէն հանրմ վէ պէյ էֆենտիլերիմիզէ մաղազաի ճէիզիեէ պիր տէֆա էչեաի մէզբիւրէեի թէմաչա իթմէք իշզրէ թէյրիֆ իթմէլերինի խասսէթէն թէմէննի վէ րիճա խէրիզ։

Լ'ԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլբէյէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վոյվոտա, Լօքանտա խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բէյօղլի Լիմանէ։

Աւրոնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՖԻՐԻՊԿԱՆ ԱԽՈՏԻ ԴԷՄ ՆԱԽՈՒԶԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ֆիրպկան ախոտի դէմ նախազգուշութեան միայն ճամբայ մը կայ, այն է մարմինը մշտ կենսական զօրութեամբ պահել որոնք դրութեան կենսական զօրութիւն, առողջութիւն և դիմացողան դիմ տալով կրնայ ըլլալ։

Ճիշդու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։
21

SCOTT'S EMULSION

աշխարհիս մէջ ամենայաղ. "ուտելիք—դեղ" է. որ շուտմը առողջութիւնը կը վերականգնէ և երակներու մէջ նոր հարուստ արիւն կը տարածէ։

Եթէ կազմութիւնը կատարեալ առողջութեան մէջ չէ և բարկացաւի առաջին նշանները երևան կ'ելլեն. ինչպես տեղական դունատութիւն, թեթև սակայն թեկուզ սաստկացող բարկառնութիւն և ախորժակի կորուստ ևն. ժամանակ վատնելու չէ, մէկէն Ըսօրթի Բրանգրութիւն առնելու է. իսկ դիտի է որ կրնայ մարդս առողջութեան և զօրութեան վերականգնել և այս եղելութիւնը գործնականապէս կը տեսնուի վասնզի հազարաւորներ տեսածեն և կը տեսնեն։

ԸՍԿՕԹԻ ԲՐԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ

կատարելապէս անուշահամ է, ախորժակը կենդանացուցնէ, և մարսողութիւնը կանոնաւորէ։ Հիւանդութեան սերմը կը մեռցնէ և շուտմը մարմինը կը զօրացնէ։ Ըսօրթի Բրանգրութիւնն ընդունիր այս տեսնուած նշանով վարդագոյն փաթեթի մը մէջ կը գտնուի։

Բոլոր դեղագործները և դեղաշինարները կը ծախեն։

Վերի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բընձափոշի

La VELOUTINE

Ch^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Զղացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնաստատութիւն, էնֆիլէնցա եւ ամէն չգայնի հիւանդութիւն, ապահովուած կը գտնեն տոքթէօր Դր. Դօնելի հակազգայական դեղահատներու միջոցաւ։ Դին, տուփը գրաքուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոքթէօր Դրոնեթ եւ ընկ. 75, Պօնսի փողոց, Բարիզ, կ. Պոլիս, Ճ. Մէկիլքի որդիք եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 7—30

ՖՐԷՆՍ. ԼԻՇԼԻՆՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՓԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքից միջեւ բաճադ օրագ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրգորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Անմենեան	10350	Եմիրշիրն	3500
Բէսդրիան	10300	Արբրն	3000
Լանրասդրիան	9000	Ալէքսիան	3500
Ֆլաստէֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլօսպիան	8000	Ամէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գասդոնիան	8000	Ալգաշիրն	250
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիա	2000
Ֆլէրնիան	3700	Մինեռ	900
Վավնենան	3700	Ոգորզ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	80
Նապիան	3500		

Ապրանքի ախտերն կը խնդրուի իրենց ապրանքն ապրելը փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մագազասունը հանելու համար։ Բոլոր հրամանները ջրեն։ Լոգենանի ժամանակն 24 ժամ տեսակ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմեցէք

ԷՆԳԼԻՍ ԼԻՆԻՈՆԻՆ

Ղալաթիա, քարտէզի մէջ

Navigation à Vapeur et de Commerce
ԹՈՒՄԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՏԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբաքսաեան եռբիւեկուբիւճճեր

Ցուլիս

Գշ. 22/4 Սեվաստապոլ ժամը 10ին առտուն։ Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Փիրս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։

Ե. 24/6 Օտէսա ժամը 10ին առտուն։

Շբ. 26/8 Մէրսինա, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։ Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՇՈՓԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԶԵԱԿ

Ն. ԲԱԳԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊԱՔՍՈՒԱԼ ՇՈՓԵՆԱՒԱՏԻՐ

Օգոստ. 12ին Պիրէն, Մարսիլիա։
» 17ին Սիրիասի, Սեւ Ծովէն։
Լիեմ, Անվերբէն հոս հասաւ։

ՄՇՆԵՆԻՈՒԹՆԵՐ

Օգոստ. 12ին Պիրէն, Սմիրնա Տրապիզոն, Գաթամա և Նովորոսիսք
» 18ին Սիրիասի, Տեղ. Մարսիլիա։
Տոմսեր տրուած Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գալաթիոյ Մագազասունը Թիվ Հանի Բարտալ։

ՖԱՐԱ 516 Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՌՕՍԻԱ

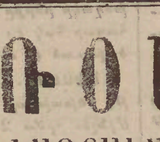

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Բեռլերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդ թեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սաստկայի խորտակումներ ևն դէմ, ինչպէս նաև կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Նրա լրացուցիչ գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւնք համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վոյվոտա Ղալաթիոյ գործակալութեան, Իսկն Դէմիրի կ. խան, Քարտէզի դիմաց։

Տ՝ օրէն, կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 524

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԴ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 ֆր. Տովսյին ճիւղ 15,264,915 ֆր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՖՐԷՏԻ ՀԻՕՒԼ

Գլխաւոր գործակալները, Կ. Պոլիս, Հաճեթլու խան, 52—56.

Լիազօր Ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Մանաւանդ—Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կը ընդունուին։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԷԴԱՋԻՆ ԿԱՐԳԱ ՇՈՓԵՆԱՒԻՐ

Ընդարձակ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օսմանլի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Դոգս	1011	Մարմս	724
Ալէքթ	3607	Գոնկս	2906	Դրոտնա	1693	Մարէնկս	2273
Անեէլս	1541	Գորսս	895	Լիրս	775	Մարգէլլս	3709
Արիոսգս	2271	Ֆրոս	4311	Միտալկս	1531	Մեքատս	3557
Գասանս	1822	Ֆամինս	937	Մինտու	3720	Մրկս	1057
Գորոտինս	1264	Ֆուրս	2383	Հօրաքիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735
Գրավս	1076	Ֆրարս	1713	Հուսիակը	895	Մուրիլլս	2419
Գրվնս	841	Ֆինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1082
Գրֆֆալս	4431	Իպրս	2464	Իսուհս	5540	Օհիս	4100
Դէլրս	1671	Ելտորատս	1520	Ձիլնս	1080	Օնեարիս	4036
Դալիբրս	1337	Երազս	1841	Ֆլէնս	1053	Օրլանտս	1535
Դամէս	1244	Ֆիտս	954	Ֆոլբինս	2307	Բալէրմս	1637
Դազս	1094	Ֆինլանտ	1328	Ֆոմիս	1700	Բոյս	510
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Պիսիս	2222
Միսէրս	1331	Ֆրանչիսքս	4552	Լէբանոս	2272	Ռինալտս	1663
Գլիս	2697	Ֆալիէնս	3060	Լիվերնս	1643	Ռալս	1613
Գոլրատս	4235	Ֆիրանս	1243	Լոբենցս	3191	Ռսվէս	1789

Հարաւիս չոգենաւը, նաւապետ Գրօֆթ, ընդհանուր վճարագով Հալէն հոս հասած է։

Մորոքիս չոգենաւը, նաւապետ Գրօսսլ, ընդհանուր վճարագով Հալէն պիտի մեկնի ամսոյս 23ին,

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԳԻՍՕՆ

Թիւ 22—24 Վերջին Մեկնելի նաւ. Գալաթիա 277

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (112)

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՍ ՊՈՒԱՆՏՈՒ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Ս.

Պաշտօնեաներ ներկայութիւնը չափաւորեց Վինեորի յափշտակութիւնը, բայց Մաքսիմ առաւ տարաւ գրասենեակին քով գտնուող տեսակ մը աշխատութեան սենեակ, ուր հին թուղթեր կը պահուէին երբեմն, եւ որ հիմա առանձին խօսակցութեան յատկացուած էր Ժիւլի կողմէ, իր նոր պաշտօնին ձեռնարկելէն ի վեր։

Վինեորի փակեց դուռը եւ Մաքսիմի երկու ձեռքերէն բռնելով՝ ջախջախելու ասպիճան սեղմեց զանոնք։

—Իրա՞ւ է որ քուրէնս պիտի ըլլաս, հարցուց Մաքսիմ, կռանելով Վինեորի ցոյց տուած ուրախութիւնը։

—Ի՛նչ, գուլեց Մաքսիմ, գիտե՞ս թէ...

—Բան մը չեմ գիտեր, բայց կը գուշակեմ ամէն ինչ։ Ցաղթական դէմք մը ունիս։

Մարդոց ամէնէն երջանիկն եմ։

—Չգէ՛ սա նուիրագործուած պարբերութիւնները եւ պարզապէս պատմէ եղելութիւնը։

—Օ՜հ, երկար պատմութիւն մը չէ։ Երէկ իրիկուն, մօրեղբօրդ տունը ճաշեցի ընտանեկան չրջանակի մէջ։ Զորս հոգի էի՝ Գ. Տորժէր, օրիորդ Ալիս...

—Տիկին Մարթինօ եւ դուն. յայտնի բան է։ Եթէ թուումներու ելլես, պատմութեան վերջը չպիտի բերես։

—Ի՜հ ուրեմն, ճաշէն յետոյ, մօրեղբայրդ թաղուեցաւ սեղանաւորական նոր ընկերութեան մը կանոնագրի ընթերցումին մէջ։ Այդ ընկերութիւնը վաթսուն միլիոն դրամագլուխով պիտի կազմուի...

—Դարձեալ անօգուտ մանրամասնութիւններ։ Սա սեղանաւորական ընկերութիւնը ձգէ եւ իրողութիւնը պատմէ։

—Տիկին Մարթինօ չատ մտածող կերած ըլլալուն՝ վառարանին անկիւնը քնացաւ։ Այնպէս որ գլուխ գլխի տեսակցեցանք օրիորդ Ալիսի հետ։

—Կը յուսամ թէ լաւագոյն միջոցը գտար լաւ զգացուած սիրոյդ յայտարարութիւնը ընելու։

—Պիտի փորձէի, բայց օրիորդ Ալիս ատեն չձգեց ինծի։ Սա խօսքերը ուղղեց. Պարոն Վինեորի, գիտեմ թէ կը սիրէք զիս։ Կը գնահատեմ ձեր յատկութիւնները։ Վերջերս պատահած պարագայի մը մէջ՝ ցոյց տուիք թէ սրտի տէր էք, որովհետեւ տարաբախտ բարեկամ մը պաշտպանեցիք։ Ձեր նկատմամբ խոր յարգանք մը կը զգամ, եւ գիտեմ թէ հայրս կը փափաքի որ ձեզի հետ ամուսնանամ։ Կ'արտօնեմ ձեզ՝ հօրմէս խնդրելու իմ ձեռքս։

—Հը՛մ, աւասիկ հաւանութիւն մը, որ խանդավառութենէ զուրկ է։ Ի՞նչ պատասխանեցիր այդ պարկեշտ ու չափաւոր ըանախօսութեան։

—Այնքան վրդովուած էի որ ես ալ չէի գիտեր ըսածս։

—Լաւ, անկապ նախադասութիւններ, երախտագիտութեան ու յուսախնդական անձնուիրութեան արտայայտութիւններ ըրած ըլլալու ես... Ինծի այնպէս կը թուի որ կը լսեմ այն պատուն ըրած խօսքերդ։ Բայց ի վերջոյ ընդունեցա՞ր։

—Կը տարակուսիս մի՞թէ։

—Ո՛չ։ Դիտեմ թէ խոհական մարդ մը ըլլալուդ՝ բանաւոր ամուսնութիւն մը կ'ուզես կնքել։

—Նաեւ հակումի ամուսնութիւն մը։ Օրիորդ Տորժէր դիւթիչ է. երկու տարի կայ որ կը պաշտեմ զայն առանց համարձակելու յայտնել։

—Դուն միակը չէիր պաշտող։

Այս խօսքին վրայ՝ Վինեորի կարմրեցաւ թեթեւօրէն, ու Մաքսիմ որ քնաւ չէր կեղծեր իր մտածումը, յարեց.

—Մի երեւակայեր թէ քեզ վնասեցնել կը ցանամ։ Բայց պարտիս ճշմարտութիւնը ըսել քեզի։ Ալիս անկեղծ կը գտնուի, երբ կ'ըսէ թէ կը յարգէ քեզ եւ թէ որոշած է տիկին Վինեորի ըլլալ։ Նոյն իսկ չատ կը մտածիմ հաւատալու թէ ի վերջոյ պիտի սիրէ քեզ եւ թէ օրին մէկը ամէնէն գուրգուրալիքը պիտի ըլլաս ամուսինեռուն։ Միայն թէ մի՛ մոռնար որ անիկա բուն կերպով սիրած է երիտասարդ մը՝ որուն հետ պիտի ամուսնանար, եթէ երբեք այս վերջինը դէշ պարագայի մը մէջ չդտնուէր։ Բաւ կացութիւնդ բաւական փափուկ է։

—Դիտեմ, բայց այդ պատճառաւ չեմ ամաչեկիր։

—Աւելի լա՛ւ։ Եթէ ես ձեր տեղը ըլլայի, քիչ մը աւելի նախանձոտ պիտի գտնուէի անցեալին նկատմամբ։ Մնաց որ վայրկեաններ կան, երբ մտովի կը հարցնեմ թէ Գ. ոը Քարնոել անիրաւաբար չէ՞ զրպարտուած։

Այս անգամ երիտասարդ արկղակալը տժգունեցաւ։

—Նթէ անմեղ ըլլար, երեւան պիտի ելլէր, մրմնջեց Վինեորի։

—Եթէ մեռած ըլլայ։

—Մեռած մի, ինչէ՞ն այդպէս կը կարծէք...

—Սիրելիս, հայր Տալբվանի խելիկն քովէն անցած ատենս զարմանալի խօսքեր ականջիս հասան։ Ժօզէֆ ու Մալիքորն կ'ըսեն թէ Գ. ոը Քարնոել սպանուած է։

—Անհնարելի խօսք։ Ռոպէր Ֆրանսայէ հեռացած է. անվիճելի է ասիկա։

—Վատա՞հ ես։ Գողութեան դէպքէն ուրբ օր յետոյ Բարիզի մէջ կը գտնուէր։ Իմ աչքերովս տեսայ զայն, երբ կառք մը նստած, Մալերպ ծառուղիէն կը յառաջանար։ Ցետոյ յանկարծ անհետացաւ։ Բնական չէ ասիկա։

—Ընդհակառակը չատ դիւրաւ կը բացատրուի։ Սկզբան, իր ծննդավայրը՝ Պրրիթաները գնաց, ուր երկու-երեք օր մնալէ յետոյ, Բարիզ եկաւ։ Դնդապետ Պորիսոֆ ատոր ապացոյցը ունի։

—Այդ Ռուսը չատ քիչ վստահութիւն կը ներշնչէ ինծի։ Անոր հետ մտերմանալու անմտութիւնը գործեցի՞ մինչ։

—Ամ, ո՛չ։ Վերջերս յաճախակի այցելութիւններ կու տայ մօրեղբօրդ։ Հանդիպեցայ անոր, եւ բնականաբար այդ տարաբաղդ Ռուսերին վրայ խօսեցաւ ինծի։ Ա՜ա է ամէնը։ Բայց... ինչ կ'ուզես եզրակացնել։

—Սիրելի Ժիւլ, սա ըսել կ'ուզեմ թէ գողութեան գործը բաւական յստակ չերեւար ինծի։ Պատմեցի քեզի թէ ինչպէս խորամանկ կին մը ձեռքէս յափշտակեց ապարանքիս։ Ատոր տակ բան մը կայ, ու կը սպասիմ հաւատալ թէ ճշմարիտ յանցաւորներուն վրայ կասկած չէ ծանրացած բնաւ։ Օրինակի համար բնաւ մեր մտքէն չանցաւ թէ Ժորժէ կասարած ըլլայ գողութեան փորձը։ Ինչ ուրեմն, ծառաները կ'ըսեն թէ անիկա ըրած է։

—Ժորժէ՞, քու պաշտպանեալդ։ Այն Ժորժէ՞ն, զոր այնքան ջերմօրէն յանձնարարեցիր Պ. Տորժէրի։

—Ծառաներուն խօսքին հաւատ չեմ ընծայեր բոլորովին։ Բայց վերջապէս կը խորհիմ թէ գողերը կրնային յարաբերութիւն ունեցած ըլլալ տան մարդոց հետ։ Արդ՝ Ժորժէ անդադար հոս կ'ելլէր կը մտնէր։ Ինչ եւ գիշերային պանդոկ Մալիքորնի սովորութիւններուն տեղեակ էր։ Զի՞ կրնար տեղ մը պահուըտած ըլլալ եւ դուռը բանալ այն չարագործներուն առջեւ, որոնք ներս մտած են այն պահուն երբ մարդ չէր գտնուէր ներսը։

—Ո՞ւր կրնան պահուըտած ըլլալ։ Միայն այս դասենեակը կայ, որ այս օրերս մաքրել տուի։ Գողութիւնը կատարուած ատեն այնքան խնդուած էր որ մարդ չէր կրնար ներս մտնել։

—Ժորժէ նրբամարմին է աքիսի պէս։ Չեմ ամաչաստներ զայն։ Կը ջանամ լուսաբանել խնդիրը. գրեթէ խղճի խոթ կը զգամ Գ. Քարնոէլը ազատանելու համար, առանց իր բացատրութիւնները լսած ըլլալու։

(Շարունակելի)